

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PLANU OGÓLNEGO GMINY PRZEMĘT

OPRACOWANIE: MGR INŻ. ADAM SZNYDEL
MGR INŻ. PAULINA KACZMAREK

DATA OPRACOWANIA: 20.03.2025

mgr inż. Adam Sznydel
URBANISTA

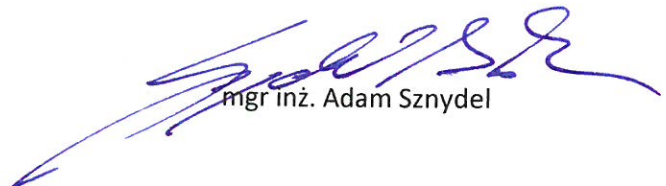
PROJEKT PLANSZA
ADAM SZNYDEL
ul. Pod Lipami 7A, 62-067 Rakoniewice
NIP: 995-021-56-07 REGON: 369467410
TEL. 789 118 238

Rakoniewice, dnia 20.03.2025 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 lit. f. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. d wyżej wymienionej ustawy, uprawniające mnie do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko, raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. Adam Sznydel

Dotyczy:
Plan Ogólny Gminy Przemęt

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PLANU OGÓLNEGO GMINY PRZEMĘT

OPRACOWANIE: MGR INŻ. ADAM SZNYDEL
MGR INŻ. PAULINA KACZMAREK

DATA OPRACOWANIA: 20.03.2025

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
1. Podstawa prawna	4
2. Cel i zakres opracowania.....	4
3. Metody pracy i materiały źródłowe.....	5
II. ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	6
1. Położenie terenu opracowania	6
2. Charakterystyka i aktualne zagospodarowanie terenu	7
3. Charakterystyka fizjograficzna i przyrodnicza.....	8
3.1. Rzeźba terenu	8
3.2. Budowa geologiczna i gleby	8
3.3. Złoża, obszary i tereny górnicze	9
3.4. Wody podziemne.....	12
3.5. Wody powierzchniowe	13
3.6. Flora.....	14
3.7. Fauna.....	15
3.8. Krajobraz	16
3.9. Klimat lokalny.....	20
3.10. Klimat akustyczny	21
3.11. Jakość powietrza	22
3.12. Ustawowe formy ochrony przyrody na obszarze objętym projektem planu	23
3.13. Dziedzictwo kulturowe i dobra materialne.....	26
III. USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO, JEGO CEL I POWIĄZANIA	34
1. Cel opracowania projektu Planu Ogólnego	34
2. Ustalenia projektu Planu Ogólnego.....	35
3. Powiązanie projektu Planu Ogólnego z innymi dokumentami	37
4. Skutki braku realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego	39
5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu Planu Ogólnego	39
6. Ochrona środowiska w aktach prawa międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego oraz sposoby uwzględnienia tych zapisów w projekcie Planu Ogólnego	40
IV. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA	41
1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu i podłoże	41
2. Oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe	42
3. Oddziaływanie na faunę, florę i różnorodność biologiczną oraz obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.....	45

4. Oddziaływanie na stan higieny atmosfery, klimat lokalny i akustyczny.....	57
5. Oddziaływanie na krajobraz	58
6. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	59
7. Oddziaływanie dobra materialne i dziedzictwo kulturowe	60
8. Oddziaływanie na ludzi.....	60
9. Transgraniczne oddziaływanie	61
V. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego Planu Ogólnego.....	61
VI. Metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	62
VII. Rozwiązania alternatywne	62
VII. Streszczenie	64

I. WSTĘP

1. Podstawa prawna

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy wynika z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko jest sporządzana obowiązkowo dla każdego planu ogólnego, o ile projekt dokumentu nie uzyska odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Prognoza w trakcie procedury planistycznej, wraz z projektem planu ogólnego przedkładane są przed Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w celu uzgodnienia i uzyskania stosownej opinii.

Organ opracowujący projekt planu ogólnego bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa. Nadrzędnym celem prognozy, jest określenie skutków działań związanych ze zmianą sposobu zagospodarowania terenu i ich wpływ na całość środowiska, jego poszczególne komponenty oraz na warunki życia i zdrowie ludzi.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Przemęt, wywołanego uchwałą nr 25/2024 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 czerwca 2024 r.

2. Cel i zakres opracowania

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb gminy Przemęt. Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje:

- diagnozę obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- ocenę rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie planu ogólnego;
- przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Ponadto prognoza przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zakres opracowania obejmuje cały obszar gminy Przemęt, który objęty jest projektem planu ogólnego wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń. W niniejszym

opracowaniu, analizie i ocenie poddano projekt planu ogólnego zawierający ustalenia realizacyjne oraz rysunek w postaci elektronicznej w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych.

3. Metody pracy i materiały źródłowe

W celu sporządzenia rzetelnej prognozy oddziaływania na środowisko dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru.

Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu planu ogólnego oraz przepisami prawa ochrony środowiska. Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano też metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

Niniejszą prognozę opracowano wykorzystując:

Materiały kartograficzne

- mapa topograficzna dla obszaru gminy,
- mapa zasadnicza dla obszaru gminy,
- www.geoportal.gov.pl,
- <http://przemęt.e-mapa.net/>;

Literatura:

- Atlas klimatu Polski, (red. H. Lorenc) IMGW w Warszawie, 2005,
- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,
- Mała retencja wodna w Wielkopolsce i jej uwarunkowania przyrodnicze M. Kraska, A. Kaniecki, PAN Kraków, 1995, Meteorologia i klimatologia dla rolników. J. Gumiński, Warszawa 1954,
- Meteorologia i klimatologia dla rolników. J. Gumiński, Warszawa 1954,
- Matuszkiewicz W. 2008. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2008. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGIPZ PAN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGIPZ PAN, Warszawa.
- Kupidura A., Łuczewski M., Kupidura P. 2011. Wartość krajobrazu. Rozwój przestrzeni obszarów wiejskich. PWN, Warszawa.
- Sudnik-Wójcikowska B. 2011. Rośliny synantropijne. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
- Olaczek R. 2008. Skarby przyrody i krajobrazu Polski. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
- Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej, L. Ryszkowski, A. Kędziora (red.), Prodruck, Poznań 2005,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,

Dokumenty, inne opracowania:

- Uchwała nr 25/2024 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Przemęt,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt, 2012 ze zm.,

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego zatwierdzony Uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019 r., poz. 4021),
- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007-2013, Warszawa 2007,
- II Polityka ekologiczna Państwa (dokument z perspektywą do 2025), Warszawa 2001,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Warszawa 2008,
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) (Warszawa, Październik 2013 r.),
- „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”.
- Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego, zatwierdzony Uchwałą nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r.
- „Program Ochrony Środowiska dla gminy Przemęt na lata 2023-206 z perspektywą do roku 2030”, WESTMOR CONSULTING, 2023;

Powyższe materiały oraz informacje przekazane przez Urząd Gminy Przemęt pozwoliły rozpoznać stan środowiska, jego użytkowanie, podatność na degradację oraz możliwości inwestycyjne.

II. ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie terenu opracowania

Gmina Przemęt położona jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wolsztyńskim, przy granicy z województwem lubuskim. Od strony północnej graniczy z gminami Wolsztyn, Rakoniewice i Wielichowo, od strony zachodniej z gminą Śmigiel, od wschodu z gminą Sława, natomiast od południa z gminami Wijewo oraz Włoszakowice. Przemęt, będący siedzibą władz samorządowych, zlokalizowany jest w odległości ok. 40km od Leszna, 65km od Zielonej Góry i ok. 80km od Poznania. Gmina Przemęt, to gmina wiejska, przez którą przebiega droga wojewódzka nr 305 łącząca takie miejscowości jak Bolewice - Nowy Tomyśl - Wolsztyn - Wschowa - Wroniniec oraz droga wojewódzka nr 316 Sławocin - Kaszczor. Ponadto przez terytorium gminy przebiega trasa linii kolejowej nr 359 relacji Zbąszyń – Leszno.

Obszar gminy obejmuje ok. 225 km². W strukturze użytkowania gruntów około 62% powierzchni stanowią grunty użytkowane rolniczo. Z kolei około 27% terenu gminy pokrywają lasy. Na terenie gminy Przemęt znajduje się 12 jezior, które zajmują blisko 4% powierzchni gminy. Natomiast tereny zabudowane stanowią 7% ogółu powierzchni.

W Gminie wyróżnia się 25 sołectw, obejmujących 27 wsi. Sołectwa tworzące gminę to: Barchlin, Biskupice, Błotnica, Borek, Bucz, Górsko, Kaszczor, Kluczewo, Mochy, Nowa Wieś, Olejnica, Osłonin, Perkowo, Popowo Stare, Poświętno, Przemęt, Radomierz, Sączkowo, Siekowo, Siekówko, Sokołowice, Solec, Solec Nowy, Starkowo, Wieleń.

Rys. Położenie gminy Przemęt na tle powiatu wolsztyńskiego

Źródło: <https://osp.org.pl/>

2. Charakterystyka i aktualne zagospodarowanie terenu

Teren opracowania obejmuje całą gminę, zgodnie z granicami administracyjnymi. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 225 km². W strukturze użytkowania gruntów około 62% powierzchni stanowią grunty użytkowane rolniczo. Z kolei około 27% terenu gminy pokrywają lasy. Na terenie gminy Przemęt znajduje się 12 jezior, które zajmują blisko 4% powierzchni gminy. Natomiast tereny zabudowane stanowią 7% ogółu powierzchni.

W Gminie wyróżnia się 25 sołectw, obejmujących 27 wsi. Sołectwa tworzące gminę to: Barchlin, Biskupice, Błotnica, Borek, Bucz, Górsko, Kaszczor, Kluczewo, Mochy, Nowa Wieś, Olejnica, Osłonin, Perkowo, Popowo Stare, Poświętno, Przemęt, Radomierz, Sączkowo, Siekowo, Siekówko, Sokołowice, Solec, Solec Nowy, Starkowo, Wieleń.

Zgodnie z danymi GUS na koniec 2023 roku, Gminę Przemęt zamieszkiwało 13 998 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w Gminie kształtowała się w granicach 62,2 osób/km². Najbardziej zaludnionymi miejscowościami są Przemęt oraz Mochy, Kaszczor i Bucz.

Przemęt charakteryzuje się w swojej centralnej części występowaniem terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i usługowej. Pozostałe miejscowości należące do gminy odznaczają się charakterem typowo rolniczym, co wynika z faktu, że są to obszary wiejskie. W krajobrazie wiejskim widoczne są zabudowania zagrodowe, oparte o zabudowę skoncentrowaną wzdłuż głównych dróg. Jednocześnie gminę Przemęt wyróżnia rozwój zabudowy o funkcji rekreacyjnej, co ma miejsce szczególnie w miejscowościach: Wieleń, Osłonin, Olejnica i Starkowo, gdzie rozwija się zabudowa letniskowa. Miejscowości te są wybierane na miejsca wypoczynku głównie przez osoby starsze. Istniejąca zabudowa przemysłowa koncentruje się głównie przy granicach jednostek osadniczych, najwięcej w Buczu i Nowej Wsi.

W gminie Przemęt rolnictwo stanowi ważną gałąź gospodarki i oparte jest na gospodarstwach indywidualnych. Według danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 na terenie gminy funkcjonowało 1305 gospodarstw rolnych, których powierzchnia obejmowała około 14 676,76 ha. Większość gospodarstw średnich i dużych zajmuje się produkcją zwierzęcą (trzoda chlewna, opasy, krowy mleczne). W Gminie prowadzone są również działy specjalne produkcji rolnej. Widoczny jest spadek udziału osób zatrudnionych w rolnictwie, czego przyczyną można dopatrywać się w zwiększeniu mechanizacji, dominacją gospodarstw wielkopowierzchniowych i spadkiem opłacalności małych gospodarstw.

Na terenie gminy Przemęt występują obszary zdefiniowane jako tereny zamknięte. Należą do nich tereny kolejowe linii kolejowej nr 359 relacji Zbąszyń – Leszno.

Obecnie obowiązującym dokumentem planistycznym dla całej gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt z 2012 r., przyjęte uchwałą nr XXX/187/12 Rady Gminy Przemęt z dnia 30 października 2012 r z późniejszymi zmianami.

Gmina Przemęt posiada 37 aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają 2,5% (Bank Danych Lokalnych, stan na 2023 r.).

3. Charakterystyka fizjograficzna i przyrodnicza

3.1. Rzeźba terenu

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego, teren gminy Przemęt leży na styku 3 mezoregionów: Doliny Środkowej Obry, wchodzącej w skład Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej oraz Pojezierza Sławskiego i Równiny Kościańskiej, wchodzących w skład Pojezierza Leszczyńskiego. Zróżnicowany charakter rzeźby i pokrycia tych mezoregionów decyduje o wybitnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych tych terenów.

Północna część gminy położona jest w granicach Doliny Środkowej Obry. Pradolina tworzy najniższy stopień terenu. Jest to szeroka, płaska dolina przecięta przez Południowy Kanał Obry, płynący od północnego-wschodu ku północno-zachodniej granicy gminy, skręcając w okolicy Przemętu.

Z kolei południowo-zachodnia część gminy leży w zasięgu Pojezierza Sławskiego, natomiast południowo-wschodnia część w rejonie Równiny Kościańskiej. Na wschód od ciągu jezior, w okolicach Przemętu, Perkowa, Błotnicy, Radomierza, Siekowa i Sączkowa występują stopnie terasowe, wznoszące się fragmentami na wysokość 70 m. n.p.m. Jednocześnie w okolicach Radomierza, Górska, Poświętna i Popowa Starego występują ostańce o wysokości powyżej 70 m. n.p.m. Najniższy poziom terenu znajduje się na wysokości 60,0 m. n.p.m., co odpowiada poziomowi lustra wody w jeziorach.

Jednocześnie najwyższe wysokości występują w rejonie Pagórków Kaszczorskich i dochodzą do 100,0 m. n.p.m. Ukształtowanie krajobrazu gminy Przemęt jest wynikiem ostatniego zlodowacenia, zwanego bałtyckim lub północno - polskim.

Różnorodność pochodzenia form geologicznych wpływa na zróżnicowanie geomorfologiczne obszaru gminy Przemęt. Ma to swoje przełożenie na bogactwo utworów budujących podłoże. Pagórki morenowe zbudowane są z materiału piaszczystego i żwirowego, zbudowanych na glinach. Pod nakładem glin morenowych znajdują się wody wglębne.

Rzeźba terenu gminy Przemęt jest w bardzo urozmaicona, występują tu cenne i charakterystyczne dla krajobrazu młodoglacjalnego ciągi wzgórz i pagórków morenowych, skupiska jezior oraz wysoczyzny. Najniższa wysokość bezwzględna w gminie Przemęt wynosi 55,5 m. n.p.m i stwierdzono ją przy północnej granicy gminy, w okolicach miejscowości Solec Nowy. Z kolei najwyższej położone terenu tj. na wysokości 112,2 m n.p.m. występują w pobliżu wsi Mochy.

3.2. Budowa geologiczna i gleby

W zakresie budowy geologicznej, zgodnie ze szczegółową mapą geologiczną (udostępnioną przez Państwowy Instytut Geologiczny – dostęp 20.03.2025 r.), na terenie gminy Przemęt dominują pozostałości zlodowacenia Wisły. W całej północnej części wzdłuż Południowego Kanału Obry, przeważają osady rzeczne - piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych oraz osady rzeczno-wodnolodowcowe - piaski i żwiry rzeczno-wodnolodowcowe (pradolinne). Z kolei na południe od kanału dominują osady lodowcowe (morenowe, glacialne) - gliny zwałowe, osady wodnolodowcowe (fluwioglacjalne, rzeczno-lodowcowe, sandrowe) - piaski i żwiry wodnolodowcowe, osady eoliczne - piaski eoliczne w wydmach. W wschodniej części gminy Przemęt występują torfy.

Ukształtowanie krajobrazu gminy Przemęt jest wynikiem ostatniego zlodowacenia, zwanego bałtyckim lub północno – polskim. Topniejący lodowiec pozostawiał na dnie piaski, żwiry - tzw. morenę denną, rozciągającą się w okolicach Kaszczoru i Przemętu oraz od skrzyżowania dróg Śmigiel - Przemęt z drogą lokalną Biskupice - Popowo w kierunku południowym przez Dłużynę i Dominice, aż do Lginia.

W wyniku przemieszczania się lodowca utworzone zostały tzw. moreny czołowe w postaci drobnych pagórków. Niektóre z nich to: Bycza Góra (95,7 m.) na południe od Barchlina, Góry Karpaty (84 m.) wzdłuż drogi z Bucza do Boszkowa. Jednocześnie w okolicy Wielenia występują równiny sandrowe. Elementem charakterystycznym są również głębokie i szerokie rowy. Po całkowitym stopnieniu lodowca pozostały olbrzymie rynny wypełnione wodą, które odpowiadają dzisiejszym jeziorom na terenie gminy Przemęt.

Powierzchnia użytków rolnych w gminie Przemęt wynosi 14817 ha, co stanowi ok. 65% powierzchni ogólnej gminy. Ze struktury użytków rolnych wynika, że na terenie gminy Przemęt gleby należące do I i II klasy bonitacyjnej nie występują, natomiast gleby klas III zajmują jedynie 387 ha, co stanowi ok. 4% powierzchni gruntów ornych. Powierzchnia gleb klas IV wynosi 3298 ha, co stanowi 34% powierzchni gruntów ornych. Oznacza to, że szczególnej ochronie powinny podlegać przede wszystkim gleby klas III oraz IV. Zatem w pierwszej kolejności na cele nierolnicze należy przeznaczać grunty niższych klas bonitacyjnych (V-VI), które stanowią prawie 62% powierzchni gruntów ornych.

Na terenie gminy gleby klas V-VIz kompleksu żytniego (6,7) występują na terasach nadzalewowych w pradolinie Obry. Z kolei środkowa część gminy Przemęt charakteryzuje się występowaniem gleb wytworzonych z piasków gliniastych lekkich bądź słabogliniastych na glinie, czyli gleb klas IVa – IVb, kompleksu żytniego słabego (6). W okolicach miejscowości: Bucz, Kluczewo, Borek, Barchlin, Popowo Stare i Siekowo gleby charakteryzują się cechami hydrogenicznymi, należącymi do gleby kompleksów: zbożowopastewnego mocnego (8) i zbożowopastewnego słabego (9). Zbocza wysoczyzny pokrywają gleby klas IVa-V kompleksu pszennego wadliwego. Tereny zalewowe i obniżenia terenowe zajmują gleby organiczne murszowo-mineralne, torfowe i czarne ziemie, które pokrywają użytki zielone słabe lub średnie.

Lasy i grunty leśne zajmują ok. 5900 ha powierzchni i podlegają pod Nadleśnictwo Kościan, RDLP w Poznaniu. Lesistość gminy wynosi 26%. Największe połacie lasu znajdują się w zachodniej części gminy. Teren pokryty jest przez lasy mieszane świeże, bory mieszane świeże i bór świeży, które dominują głównie w okolicy dolin Południowego Kanału Obry oraz Kanału Kaszczorskiego. Siedliska borowe, szczególnie boru świeżego, w którym dominują sosny, znajdują się głównie w okolicy Solca i Kanału Kaszczorskiego. W tym rejonie występują również bory mieszane świeże i wilgotne. Z kolei bory suche występują na terenach suchych, głównie zwymionych. Na żyznych bądź ubogich siedliskach grądowych na terenach wysoczyznowych porastają lasy mieszane świeże, bory mieszane świeże i bory świeże. W okolicach jezior występują głównie zespoły boru wilgotnego, lasu mieszanego świeżego, olsu jesionowego i olsu właściwego. W północnej części gminy występują siedliska wilgotne i podmokłe. W okolicy Siekówka i Siekowa dominują lasy mieszane wilgotne, bory mieszane wilgotne, olsy jesionowe i olsy. Drzewostan na terenie gminy tworzą gatunki tj.: sosna, świerk, modrzew, dąb, buk, grab, klon, jawor, wiąz, jesion, topola. Na terenie gminy Przemęt znajdują się lasy ochronne, które obejmują część lasów na terenie miejscowości: Kaszczor, Mochy, Osłonin, Perkowo, Nowa Wieś, Radomierz, Solec Nowy, Solec oraz Wieleń, których łączna powierzchnia wynosi ok. 2 000 ha.

Zgodnie z mapą hydrograficzną i sozologiczną w granicach gminy Przemęt dominują grunty szczególnie podatne na infiltrację zanieczyszczeń wód podziemnych, grunty o średniej przepuszczalności – piaski i skały lite silnie uszczelnione oraz gliny i pyły. Znaczny udział stanowią również gleby o przepuszczalności zmiennej (grunty organiczne). Z kolei gleby o zróżnicowanej przepuszczalności (grunty antropogeniczne) występują wyłącznie na gruntach już zainwestowanych.

3.3. Złóża, obszary i tereny górnicze

Gmina Przemęt jest obszarem zasobnym w surowce. W granicach opracowania znajduje się 50 złóż kopalin, wśród których wymienić należy torfy, kruszywa naturalne i piaski kwarcowe. Dodatkowo na terenie gminy Przemęt wyznaczono łącznie 53 obszarów i terenów górniczych. Wszystkie podlegają pod Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu.

Tab. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Przemęt w 2024 r.

Nazwa złoża	Kopalina	Nadzór górniczy	Identyfikator złoża	Powierzchnia [m ²]
Barchlin LG	pisaki i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	18556	13 689
Biskupice MS	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	16436	9 983
Biskupice TS	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	16437	9 920
Bucz KI	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17110	złożo skreślone z bilansu zasobów M
Bucz KI I	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	20335	14 033
Bucz KI II	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	21291	12 190
Bucz KR	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	21260	11 043
Bucz LG	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	16944	5 227
Bucz LG I	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	18013	8 849
Bucz LG II	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	19180	złożo skreślone z bilansu zasobów M
Bucz MG	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	19990	złożo skreślone z bilansu zasobów M
Górsko	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	10426	6 409
Górsko	pisaki i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	8839	51000
Górsko AS-I	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17182	9 448
Górsko AS-II	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17252	14 559
Górsko AS-III	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17206	13 232
Górsko AS-IV	torfy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17207	4 045
Górsko ASM	pisaki i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	19879	40900

Górsko ASM I	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	19882	75357
Górsko II	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	10451	34257
Górsko III	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	10291	25335
Górsko IV	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	10583	77000
Górsko IX	piaski i żwiry ceramiki budowlanej	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	20137	82888
Górsko V	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17107	176500
Górsko VI	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17309	44700
Górsko VII	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	17427	70817
Górsko VIII	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	19582	80630
Górsko X	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	20701	53000
Kaszczor	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	1422	52960
Kaszczor II	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	1421	757700
Kaszczor III	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	3493	164396
Kaszczor KR I	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	8842	502600
Kaszczor KR II	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	8902	206900
Kaszczor KR III	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	15698	34489
Kaszczor KR IV	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	16104	18400
Kaszczor KR V	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	18832	334700
Kaszczor ZP	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	13586	9264
Kluczewo PB	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	12470	17000
Mochy	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	9455	76500
Mochy AS	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	12471	19800
Mochy AS I	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	21053	62600

Nowa Wieś AS	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	16968	19 903
Nowa Wieś PD	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	18918	5 479
Nowa Wieś PJ	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	18803	19 999
Nowa Wieś PS	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	18917	6 040
Oslonin	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	9456	118968
Radomierz KN	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	6204	7000
Radomierz I	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	6205	11000
Radomierz II	piaski i żwiry	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	8367	18800
Sączkowo	kredy	Okręgowy Urząd Górniczy - Poznań	1081	205000

Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego - MIDAS System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polsk.

3.4. Wody podziemne.

Gmina Przemęt pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Środkowej Odry oraz regionu wodnego Warty, wchodzących w skład obszaru dorzecza Odry. Przez gminę przepływają Środkowy i Południowy Kanał Obry, które wraz z Rowem Kapłoniec, Barchlin – Brzeźniak, rzeką Solecką, Kanałem Mochyńskim, Kanałem Błotnickim, Kanałem Kaszczorskim, Kanałem Przemęckim, Rowem Popowo, Rowem Głównym, Rowem Kluczewo i Strugą Kaszczorską tworzą system melioracyjny. Ponadto w granicach gminy znajduje się 12 jezior o łącznej powierzchni około 710 ha. Wszystkie jeziora są powiązane ze sobą licznymi ciekami, a większość znajduje się na terenie Pojezierza Sławskiego.

Wody podziemne charakteryzują się jednym okresem podnoszenia stanów i jednym niżówką. Główne zasilanie ma miejsce w okresie roztopów wiosennych, a wielkość wznoszenia się wód podziemnych zależy od ilości nagromadzenia w zimie śniegu, od przebiegu roztopów oraz od pojemności warstwy wodonośnej. Podczas opadów występujących w okresie wegetacyjnym obserwuje się szybkie napelnianie przypowierzchniowych warstw wodonośnych na obszarach zbudowanych z glin zwałowych.

Północna część gminy Przemęt położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin (Koło-Odra), jest to zbiornik główny, udokumentowany w roku 2011. Posiada wydłużony, równoleżnikowy kształt, zgodny z przebiegiem rzeki Odry (od Radnicy do Klenicy), Kanałów Obry i Kanału Mosińskiego oraz Warty (od Mosiny do Kopojna). Zbiornik ma charakter porowy o swobodnym i swobodno-aporowym zwierciadle wody, z występującymi czwartorzędowymi utworami, głównie osadami piaszczysto-żwirowymi. Powierzchnia zbiornika wynosi 1 611 km², głębokość całkowita 80,0 m i głębokość średnia 5,0 m. Zasoby dyspozycyjne natomiast określone są na 456 000 m³ na dobę. Zbiornik ma charakter odkryty, z lokalnie występującą pokrywą izolującą, przez co jest podatny na zanieczyszczenia z powierzchni gruntów. Istotny jest tutaj sposób zagospodarowania terenu - obszar zbiornika stanowią w zdecydowanej większości łąki, pola uprawne oraz lasy.

Z kolei południowa część gminy leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 304 Zbiornik międzymorenowy Przemęt (dawny Zbąszyń), który znajduje się w granicach Pojezierza Leszczyńskiego w regionie Pojezierza Sławskiego i Równiny Kościańskiej (315.83). Zbiornik ma charakter porowy o swobodnym i swobodno-

naporowym zwierciadle wody, z występującymi czwartorzędowymi utworami, głównie osadami piaszczysto-żwirowymi. Powierzchnia zbiornika wynosi 120 km². Zasoby dyspozycyjne natomiast określone są na 13 116 m³ na dobę.

Zgodnie z klasyfikacją JCWPd na lata 2022–2027, obszar opracowania należy do JCWPd nr 69 (GW600069) oraz JCWPd nr 59 (GW600059). Dla JCWPd nr 69 (GW600069) oraz JCWPd nr 59 (GW600059) stan ogólny, jak i chemiczny oraz ilościowy jednostki określono jako dobry. Głównym celem jest utrzymanie przynajmniej dobrego stanu wód oraz zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych. Przy czym ryzyko niespełnienia tychże celów środowiskowych oceniono jako niezagrażone.

Wody gruntowe na terenie gminy Przemęt zasilane są głównie przez opady atmosferyczne oraz spływ z terenów wyżej położonych.

Można wyróżnić następujące strefy wodne. Obszary dolinne, stanowiące strefę koncentracji wód powierzchniowych i podziemnych, zasilane wodami opadowymi infiltrującymi oraz spływem z terenów sąsiednich. Zwierciadło wód gruntowych ma tu charakter swobodny, a głębokość jego występowania uzależniona jest od stanów wody w rzekach, ciekach i zbiornikach wodnych., gdzie woda gruntowa utrzymuje się około 0.0-1.5 m p.p.t., a na obszarach teras akumulacyjnych i rynien jeziornych – 1-5 m p.p.t.

Z kolei na obszarach pozadolinnych o nieciągłym zwierciadle wody, na terenach wysoczyznowych, wody gruntowe występują zarówno płytko występowanie zwierciadła około 1-2 m p.p.t., jak i strefami aeracji o miąższości rzędu 20 m.

W zasięgu terenów eksploatacji kruszywa warunki gruntowo-wodne zostały zmienione na skutek działalności człowieka, co powoduje sztuczne obniżenie zwierciadła wody.

3.5. Wody powierzchniowe

Cała gmina Przemęt położona jest w dorzeczu Odry. Przez gminę przepływają Środkowy i Południowy Kanał Obry, które wraz z Rowem Kapłoniec, Barchlin – Brzeźniak, rzeką Solecką, Kanałem Mochyńskim, Kanałem Błotnickim, Kanałem Kaszczorskim, Kanałem Przemęckim, Rowem Popowo, Rowem Głównym, Rowem Kluczewo i Strugą Kaszczorską tworzą system melioracyjny. Ponadto w granicach gminy znajduje się 12 jezior o łącznej powierzchni około 710 ha. Wszystkie jeziora są powiązane ze sobą licznymi ciekami, a większość znajduje się na terenie Pojezierza Sławskiego.

Obszar gminy znajduje się w granicach następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzecznych i Jeziornych:

- Samica (RW6000101565429),
- Kanał Przemęcki (RW60001815654499),
- Obrzański Kanał Południowy (RW600016156549),
- Obrzański Kanał Środkowy i Północny (RW600016187811),
- Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim, Tarnowskim Dużym (RW60001015633),
- Ostonińskie-Górskie (LW10032),
- Dominickie (LW10017),
- Białe-Miałkie (LW10029),
- Wieleńskie-Trzytoniowe (LW10031),
- Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko (RW60001815654899),
- Przemęt (LW10022).

Według podziału na jednolite części wód powierzchniowych rzecznych, niewielki, północy kraniec gminy, należy do JCWP nr RW600016187811 Obrzański Kanał Środkowy i Północny. Z kolei tereny położone wzdłuż Kanału Środkowego Obry znajdują się w zasięgu JCWP nr RW600016156549 Obrzański Kanał Południowy. Centralna część gminy Przemęt należy do JCWP nr RW60001815654499 Kanał Przemęcki. Zachodni kraniec

gminy należy do JCWP nr RW60001815654899 Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko, natomiast wschodni do JCWP nr RW6000101565429 Samica.

Ponadto na terenie gminy Przemęt występują Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Jeziornych: Ostonińskie-Górskie (LW10032), Dominickie (LW10017), Białe-Miałkie (LW10029), Wieleńskie-Trzytoniowe (LW10031) oraz Przemęt (LW10022).

Zgodnie z Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na postawie monitoringu (udostępnioną przez GIOŚ), stan chemiczny JCWP „Samica” określono jako poniżej dobrego oraz ogólny stan wód jako zły. Jednocześnie potencjał ekologiczny określono jako słaby.

Z kolei stan chemiczny JCWP „Kanał Przemęcki” oceniono jako poniżej dobrego i ogólny stan wód jako zły, a potencjał ekologiczny jako umiarkowany. Natomiast dla JCWP „Obrzański Kanał Południowy” (RW600016156549) oraz „Obrzański Kanał Środkowy i Północny” (RW600016187811), badania wykazały stan chemiczny poniżej dobrego, ogólny stan wód jako zły, a potencjał ekologiczny jako umiarkowany.

Jednocześnie JCWP „Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim, Tarnowskim Dużym” (RW60001015633), oceniono jako umiarkowany stan ekologiczny, ogólny stan wód jako zły, a potencjał ekologiczny jako umiarkowany. Ponadto dla JCWP „Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko” (RW60001815654899), wskazano słaby stan i potencjał ekologiczny oraz zły stan wód.

W zakresie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Jeziornych badania wykazały dla JCWP Przemęt (LW10022), Białe-Miałkie (LW10029) i Wieleńskie-Trzytoniowe (LW10031) zły stan ekologiczny oraz zły stan wód. Dla JCWP Dominickie (LW10017) dobry stan ekologiczny i zły stan wód. Dla JCWP Ostonińskie-Górskie (LW10032) brak danych.

Największym zagrożeniem dla stanu jakości wód powierzchniowych jest działalność człowieka w środowisku, natomiast główne presje to pobór wody, wprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód pochłodniczych i kopalnianych, zanieczyszczenia obszarowe oraz zmiany hydro-morfometryczne (regulacje rzek, ochrona przeciwpowodziowa). Największe źródło zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych stanowią ścieki odprowadzane z zakładów komunalnych i przemysłowych. Istotne są także spływy powierzchniowe z obszarów rolniczych oraz z powierzchni utwardzonych.

3.6. Flora

Lasy i grunty leśne zajmują ok. 5900 ha powierzchni i podlegają pod Nadleśnictwo Kościan, RDLP w Poznaniu. Lesistość gminy wynosi 26%. Największe połacie lasu znajdują się w zachodniej części gminy. Teren pokryty jest przez lasy mieszane świeże, bory mieszane świeże i bór świeży, które dominują głównie w okolicy dolin Południowego Kanału Obry oraz Kanału Kaszczorskiego. Siedliska borowe, szczególnie boru świeżego, w którym dominują sosny, znajdują się głównie w okolicy Solca i Kanału Kaszczorskiego. W tym rejonie występują również bory mieszane świeże i wilgotne. Z kolei bory suche występują na terenach suchych, głównie zwydmionych. Na żyznych bądź ubogich siedliskach grądowych na terenach wysoczyznowych porastają lasy mieszane świeże, bory mieszane świeże i bory świeże. W okolicach jezior występują głównie zespoły boru wilgotnego, lasu mieszanego świeżego, olsu jesionowego i olsu właściwego. W północnej części gminy występują siedliska wilgotne i podmokłe. W okolicy Siekówka i Siekowa dominują lasy mieszane wilgotne, bory mieszane wilgotne, olsy jesionowe i olsy. Drzewostan na terenie gminy tworzą gatunki tj.: sosna, świerk, modrzew, dąb, buk, grab, klon, jawor, wiąz, jesion, topola. Na terenie gminy Przemęt znajdują się lasy ochronne, które obejmują część lasów na terenie miejscowości: Kaszczor, Mochy, Ostonin, Perkowo, Nowa Wieś, Radomierz, Solec Nowy, Solec oraz Wieleń, których łączna powierzchnia wynosi ok. 2 000 ha.

Dla ochrony najcenniejszych zespołów roślinnych utworzono obszarowe formy ochrony przyrody m.in. rezerwat przyrody. Na terenie rezerwatu przyrody Wyspa Konwaliowa objęty ochroną został las mieszany o charakterze naturalnym, z drzewostanem liczącym około 150 lat i rzadkimi gatunkami roślin w runie. Z kolei w ramach rezerwatu przyrody Torfowisko nad Jeziorem Świętym ochronie podlega jezioro humusowe (dystroficzne) oraz przylegające torfowiska przejściowe i wysokie wraz z rzadkimi elementami flory i fauny. Na terenie gminy

Przemęt występuje również rezerwat przyrody Jezioro Trzebidzkie, którego celem ochrony jest zachowanie zeutrofizowanego zbiornika z roślinnością wodną i szuwarową, stanowiącego ostoję oraz miejsce lęgowe ptaków wodnych i błotnych, a także zachowanie ekosystemów lasów liściastych.

Dodatkowo na terenie gminy Przemęt ustanowiony został obszar ochrony siedlisk, Obszar Natura 2000 „Ostoja Przemęcka”. Występują siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony wymieniony w tabeli poniżej. Ponadto w zasięgu specjalnego obszaru ochrony siedlisk ochroną objęto gatunek rośliny - selery błotne. Dla Obszaru Natura 2000 „Ostoja Przemęcka” nie ustanowiono planu zadań ochronnych oraz planu ochrony.

SIEDLISKA PRZYRODNICZE BĘDĄCE PRZEDMIOTEM OCHRONY NA SPECJALNYM OBSZARZE OCHRONY SIEDLISK OSTOJA PRZEMĘCKA (PLH300041)	
Kod	Nazwa
2330	Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)
3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic (<i>Charcteria</i> spp.)
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>
7210	Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 9170
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe

GATUNKI ROŚLIN BĘDĄCE PRZEDMIOTEM OCHRONY NA SPECJALNYM OBSZARZE OCHRONY SIEDLISK OSTOJA PRZEMĘCKA (PLH300041)	
Nazwa polska	Nazwa naukowa
selery błotne	<i>Apium repens</i>

Poza obszarami leśnymi, ważnym elementem dla zachowania bioróżnorodności jest także zieleń parkowa, cmentarna, zieleń przywodna, zadrzewiania śródpolne i przydrożne, miedze, zagajniki czy kępy zieleni (krzewów i zieleni niskiej). Nie bez znaczenia pozostaje zagospodarowanie terenów przekształconych przez człowieka. Na terenach zurbanizowanych dominują grunty orne, łąki, rozwijane jest także sadownictwo. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą przydomowe ogrody, niekiedy z bujnie rozwiniętym systemem drzew i krzewów.

Szata roślinna jest ważnym elementem systemu ekologicznego miejscowości położonych na terenie gminy. Roślinność pełni funkcje regulacyjne w warunkach bioklimatycznych i aerosanitarnych, produkuje tlen i absorbuje dwutlenek węgla, ochrania bogactwo genetyczne, tworzy warunki życia dla fauny oraz sprzyja regeneracji psychicznej człowieka.

3.7. Fauna

W odniesieniu do świata zwierząt jest on typowy dla nizinnych obszarów kraju. Długoletnia działalność człowieka polegająca m.in. na wylesieniu oraz stosowaniu metod melioracji doprowadziła do zniszczenia naturalnych siedlisk i biotopów. Dominującymi gatunkami zwierząt na terenie gminy Przemęt są jelenie, sarny, lisy, danielę, borsuki, zające, kuny i łasice, a z drobnych gryzoni - popielice, jeże, krety, myszy. Ponadto licznie występują również ptaki, zarówno osiadłe, jak i wędrowne. Z gatunków ptaków drapieżnych na terenie gminy

Przemęt występują: myszolewy zwyczajne, sokoły-pustułki oraz ruda kania oraz pospolite ptaków takie jak: kruki, dzięcioły, sroki, orzechówki, wróble, szpaki, kosy, sikory, czyżyki, gile, skowronki. Wśród występujących gadów można wskazać jaszczurkę zwinkę, jaszczurkę żyworodną, padalce oraz zaskrońce. Płazy reprezentowane są przez różne rodzaje żab, ropuch oraz traszki. Jednocześnie świat owadów jest reprezentowany przez typowe gatunki dla lasów i pól otwartych, licznie występują motyle (szlaczkonie, cytrynki, rusalki) powszechny jest też żuk gnojarski, ryjowiec, koniki polne, a z mięczaków - pomrów błękitny oraz ślimak nadobny. Podobnie jak w innych rejonach Wielkopolski, na obszarach leśnych żyją liczne jelenie, sarny, dziki, lisy. Na polach występują, m.in. zające, bażanty kuropatwy. Faunę ssaków uzupełniają ryjówki, gryzonie, jeże i drobne drapieżniki (m. in. oba gatunki kun, tchórz, gronostaj, jenot, borsuk).

Najcenniejsze siedliska fauny w gminie Przemęt objęte zostały formami ochrony przyrody: obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Wielki Łęg Obrzański i Pojezierze Sławskie. Do najcenniejszych gatunków ptaków Wielkiego Łęgu Obrzańskiego należą: bąk, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian biały, bocian czarny, derkacz, dzięcioł czarny, jarzębatka, kania czarna, kania ruda, kropiatka, kulik wielki, orlik krzykliwy, podróżniczek, świergotek polny, trzmielojad, zielonka, żuraw. Z kolei na terenie Natura 2000 - Pojezierze Sławskie występują gatunki: bączek, bąk, bielik, błotniak stawowy, bocian biały, derkacz, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, gąsiorek, jarzębatka, jelonek rogacz, kania czarna, kania ruda, kropiatka, lelek, lerka, modraszek nausitous, muchołówka mała, ortolan, podróżniczek, rybitwa czarna, świergotek polny, wydra, zielonka, zimorodek i żuraw. Poza nimi wymienia się także gatunki takie jak: gęś gęgawa, żuraw zwyczajny, bocian czarny, derkacz, błotniak stawowy, zielonka, dzięcioł czarny czy siewka złota.

Dodatkowo na terenie gminy Przemęt ustanowiony został obszar ochrony siedlisk, Obszar Natura 2000 „Ostoja Przemęcka”. Na terenie tej formy ochrony występują gatunki zwierząt inne niż ptaki, będące przedmiotem ochrony specjalnej przedstawione w tabeli poniżej.

GATUNKI ZWIERZĄT INNYCH NIŻ PTAKI, BĘDĄCE PRZEDMIOTEM OCHRONY NA SPECJALNYM OBSZARZE OCHRONY SIEDLISK OSTOJA PRZEMĘCKA (PLH300041)		
Nazwa polska	Nazwa naukowa	Populacja objęta ochroną
bóbr europejski	Castor fiber	osiadła
czerwończyk nieparek	Lycaena dispar	osiadła
jelonek rogacz	Lucanus cervus	osiadła
koza	Cobitis taenia	osiadła
kumak nizinny	Bombina bombina	osiadła
pachnica dębowa	Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)	osiadła
różanka	Rhodeus sericeus amarus	osiadła
wydra	Lutra lutra	osiadła

3.8. Krajobraz

Zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową, przyjętą we Florencji 20.10.2000 r., a ratyfikowaną przez Polskę 27.09.2004 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14, poz. 98) oraz z ustawą o ochronie przyrody, ochronie podlegają także cenne walory krajobrazowe gminy Przemęt. Do obowiązków państw-stron EKK należą:¹

- prawne uznanie krajobrazów za podstawowy składnik otoczenia człowieka, dziedzictwo kulturalne i naturalne oraz fundament tożsamości mieszkańców;
- ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej, zmierzającej do realizacji celów konwencji w wyniku przyjęcia „konkretnych środków”;

¹ za: Symonides E. 2008. Ochrona przyrody. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

- ustanowienie procedur uczestnictwa społeczeństwa oraz władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu polityki krajobrazowej;
- uwzględnienie krajobrazu w polityce planowania przestrzennego, kulturalnej, środowiskowej, rolnej, społecznej i gospodarczej.

Podjęciem się oceny krajobrazu należy brać pod uwagę rozbieżność wyników oceniających. Związane jest to z różnie pojmowaną estetyką krajobrazu. Wszystkie metody sklasyfikowania danego pejzażu są integralne z subiektywną oceną. Ze względu na stopień przekształcenia krajobrazu przez ingerencję człowieka można wyróżnić podstawowe rodzaje krajobrazów:

- pierwotny, ukształtowany bez ingerencji człowieka;
- naturalny, zbudowany przez człowieka z wykorzystaniem elementów przyrodniczych;
- kulturowy, istniejący dzięki człowiekowi, ale o właściwych stosunkach przyrodniczych (miejski, parkowy);
- zdegradowany, gdy zostały zachwiane wartości przyrodnicze i estetyczne – przewaga przemysłu, krajobraz wymagający rewitalizacji;
- zdewastowany, pozbawiony całkowicie lub w dużym stopniu elementów przyrodniczych, duża dysharmonia estetyczna (Szczęsny 1982).

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się krajobrazem typowo wiejskim, z wykształconym ośrodkiem dominującym – miejscowością Przemęt. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy wynika z uwarunkowań geograficzno-przyrodniczych i historycznego rozwoju osadnictwa.

Przemęt charakteryzuje się w swojej centralnej części występowaniem terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i usługowej. Pozostałe miejscowości należące do gminy odznaczają się charakterem typowo rolniczym, co wynika z faktu, że są to obszary wiejskie. Jednocześnie gminę Przemęt wyróżnia rozwój zabudowy o funkcji rekreacyjnej, co ma miejsce szczególnie w miejscowościach: Wieleń, Osłonin, Olejnica i Starkowo, gdzie rozwija się zabudowa letniskowa. Miejscowości te są wybierane na miejsca wypoczynku głównie przez osoby starsze. Istniejąca zabudowa przemysłowa koncentruje się głównie przy granicach jednostek osadniczych, najwięcej w Buczu i Nowej Wsi.

W zakresie krajobrazu kulturowego na obszarze objętym projektem planu ogólnego znajdują się obszarowe formy oraz obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków z gminy Przemęt oraz obiekty archeologiczne.

Zgodnie z wynikami Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego, zatwierdzonego uchwałą nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r., teren objęty projektem planu ogólnego znajduje się częściowo:

- w obszarze krajobrazu priorytetowego „Rejon Charbielina”,
- w obszarze krajobrazu priorytetowego „Przemęt”,
- w obszarze krajobrazów zlokalizowanych w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Przemęcko - Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice,
- w obszarze krajobrazów zlokalizowanych w obrębie Przemęckiego Parku Krajobrazowego,
- w obszarze krajobrazów zlokalizowanych w obrębie Rezerwatu przyrody Jezioro Trzebidzkie,
- w obszarze krajobrazu zlokalizowanego w obrębie Rezerwatu przyrody Wyspa Konwaliowa,
- w obszarze krajobrazu zlokalizowanego w obrębie Rezerwatu przyrody Torfowisko nad Jeziorem Świętym.

W związku z tym w projekcie planu ogólnego uwzględniono:

- granice krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów w obrębie obszarów objętych ochroną prawną,
- rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody i zabytków,
- walory krajobrazowe, w tym przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe,
- zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazu,

- rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów dla poziomu lokalnego,
- rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu.

W zasięgu obszaru krajobrazu priorytetowego „Przemęt”, należy zachować i chronić dawne założenia urbanistyczne wraz z zespołami budowlanymi. Nowa zabudowa ma być realizowana w ramach uzupełniania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Należy zachować otwarte tereny rolne oraz zachować i bieżąco konserwować staw wodny wraz z zielenią towarzyszącą.

Dla obszaru, który wpływa negatywnie na odbiór wizualny krajobrazu – teren handlowo-usługowy w kompleksie pól uprawnych, w celu poprawy jakości przestrzeni i postrzeganego krajobrazu w danym rejonie, rekomenduje się podjęcie działań przekształceniowych, w tym m.in. zastosowania niezbędnych działań neutralizujących negatywny odbiór wizualny, w tym zabiegów przesłaniających niekorzystne widoki za pomocą realizacji nowej zieleni izolacyjnej.

Inwestycje celu publicznego są możliwe do realizowania z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.

Rekomendacje z zakresu zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej obejmują zachowanie i ochronę zieleni przydrożnej, zabytkowej alei lipowej oraz roślinności ogrodu klasztornego, poprzez odtwarzanie i florystyczne wzbogacanie zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych wprowadzanych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska. Wskazuje się restaurację i modernizację niszczących obiektów mieszkalnych oraz młyna.

Należy zachować i chronić formy ochrony przyrody i pomników przyrody. Rekomenduje się korektę granic Przemęckiego Parku Krajobrazowego – włączenie pod ochronę części obszaru układu urbanistycznego dawnego miasta do Przemęckiego Parku Krajobrazowego. Ponadto wskazuje się konieczność aktualizacji planu ochrony Przemęckiego Parku Krajobrazowego. Jednocześnie należy podejmować działania dotyczące odnowy zabytkowych obiektów ujętych w rejestrze zabytków oraz w ewidencji zabytków. Należy zachować i utrzymać drzewostan zabytkowy wirydarza oraz cmentarzy w właściwym stanie ochrony, uzupełniać zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych wprowadzanych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska. Ponadto zachować i utrzymać aleję lipową, uzupełniać zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych wprowadzanych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska. Rekomenduje się realizację działań wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Pojezierze Sławskie PLB300011 oraz Wielki Łęg Obrzański PLB300004.

Działania mają być realizowane w sposób niepowodujący negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszarów i obiektów chronionych. Występuje konieczność podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych, polegających na sporządzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całego krajobrazu lub planów częściowych, w celu ochrony historycznie wykształconego układu architektoniczno-przestrzennego miejscowości wraz z krajobrazem kulturowym, ochrony terenów otwartych, szczególnie pomiędzy Starym Przemętem a Przedmieściem, przy ul. Kasztelańskiej oraz pomiędzy Starym Przemętem a Przemętem-Zaborowo, przy ul. Zaborowskiej (poza granicami krajobrazu) oraz określenia zasad komponowania nowej zabudowy w historyczną tkankę miejscowości m.in. poprzez wprowadzenie strefy ochrony konserwatorskiej. Wskazane jest podejmowanie działań na rzecz przeprowadzenia analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z kulturą i tradycją religijną zakonu Cystersów w rejonie Przemętu.

Z kolei w zasięgu w obszarze krajobrazu priorytetowego „Rejon Charbielina”, wskazane jest podejmowanie działań z zakresu małej retencji skierowanych na zatrzymanie lub spowolnienie spływu wód w celu poprawy stosunków wodnych, m.in. takich jak: budowa i odbudowa systemu urządzeń wodnych odwadniająco-

nawadniających, realizowanie oczek wodnych i stawów, wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień, trwałych użytków zielonych, renaturyzacją małych rzek oraz odtwarzanie i funkcjonowanie stref ekotonowych, czyli stref buforowych wzdłuż cieków w postaci pasów roślinności stanowiących barierę biogeochemiczną m.in. dla azotanów i fosforanów spływających z pól.

Rekomenduje się rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji niekolidujących z nadrzędnymi funkcjami ochrony przyrody, kanalizowanie ruchu turystycznego poprzez szlaki turystyczne i przygotowane miejsca odpoczynku, tablice edukacyjne, poza granicą rezerwatu przyrody. Jednocześnie wskazuje się konieczność utrzymania dotychczasowej funkcji terenów w celu zachowania złóż kopalin. Realizacja nowej zabudowy ma odbywać się w ramach uzupełniania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Należy ograniczać przekształcania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Zawraca się szczególną uwagę na ochronę strefy brzegowej jezior oraz cieków poprzez ograniczanie możliwości budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Występuje możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu. Wskazuje się kontynuację gospodarki leśnej, gospodarki wodnej oraz działalności rolniczej.

W ramach zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej wskazuje się ograniczenie procesu eutrofizacji wód jeziornych oraz rzecznych, rekultywację wód powierzchniowych poprawiających ich jakość oraz zakazuje niszczenia roślinności wodnej i ziemno-wodnej.

Rekomenduje się zachowanie ustanowionych form ochrony przyrody tj. parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody oraz obszaru Natura 2000. Należy ustanowić plan ochrony Przemęckiego Parku Krajobrazowego oraz rezerwatu przyrody Jezioro Trzebidzkie, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Jednocześnie konieczna jest realizacja działań wynikających z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011. Należy wspierać działania na rzecz utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Jeziora Trzebidzkiego. Występuje konieczność realizacji działań w sposób nie powodujący negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszarów i obiektów chronionych. Podejmowane działania mają mieć na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych: Ponadto rekomenduje się dla krajobrazu priorytetowego utrzymanie dotychczasowej funkcji obszaru węzłowego (o randze krajowej) systemu przyrodniczego województwa wielkopolskiego charakteryzującego się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi stanowiącego bogaty ekosystem i miejsce występowania licznej flory i fauny, m.in. poprzez zachowanie i przywracanie jego walorów krajobrazowych oraz ograniczenie zainwestowania. Należy utrzymywać i konserwować trasy turystyczne znajdujące się na terenie krajobrazu.

W dokumentach planistycznych dla terenów bezpośrednio sąsiadujących z krajobrazem priorytetowym należy uwzględniać zapisy regulujące zachowanie wartości krajobrazu priorytetowego, w tym: zachowanie ochronnej strefy ekotonowej od granicy jezior oraz cieków i kanałów łączących jeziora. Jednocześnie strefa ochrony jezior powinna być pokryta wyłącznie roślinnością spontanicznie wykształconą. W pasie granicznym z krajobrazem priorytetowym należy określać wysoki wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej.

Rekomenduje się sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całej jednostki krajobrazowej lub mniejszych planów w miejscach kluczowych dla krajobrazu, tj.: w miejscowościach Charbielin i Trzebidza, w celu uregulowania zabudowy w granicach krajobrazu, w miejscowościach Boszkowo, Dębina dla obszarów w bezpośrednim sąsiedztwie krajobrazu, w celu ograniczenia zabudowy oraz wprowadzenia ustaleń chroniących zlewnię jezior.

Jednocześnie na terenie gminy Przemęt występują obszary zdegradowane. W załączniku do uchwały nr NR 575/2024 Rady Gminy Przemęt z dnia 8 lutego 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Przemęt, określono granice obszarów zdegradowanych i rewitalizacji. Do obszarów zdegradowanych zaliczono:

- zachodnią część gminy – miejscowości: Mochy, Kaszczor ora Wieleń,

- centralną część gminy – miejscowość Przemęt oraz tereny na północny-zachód od Przemętu,
- wschodnią część gminy – miejscowość Popowo Stare oraz Barchlin.

Do obszarów rewitalizacji zaliczono tereny miejscowości Mochy oraz Przemęt.

Ponadto uchwałą nr 61/2024 Rady Gminy Przemęt z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Przemęt do roku 2034. W dokumencie wskazano, że realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia nowych bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmieni się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poza obszarem rewitalizacji, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach. Na podstawie przeprowadzonych analiz autorzy dokumentu uznali, że nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Przemęt wskazano przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców i otaczającej ich przestrzeni wchodzącej w obszar rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej. W ramach niniejszego Programu, w granicach obszaru rewitalizacji zaplanowano 5 przedsięwzięć podstawowych (projektów zintegrowanych) oraz 2 przedsięwzięcia uzupełniające.

Przedsięwzięcia podstawowe:

- zagospodarowanie terenu za Urzędem Gminy w Przemęcie obiektami o funkcji sportowej, kulturalnej, usługowej oraz rekreacyjnej,
- utworzenie wielofunkcyjnego obiektu administracyjno-społecznego w Przemęcie,
- w młodzięży siła – zagospodarowanie terenu za Gminnym Centrum Kultury i Biblioteką w Przemęcie,
- adaptacja pustostanu na obiekt usług społecznych w Mochach,
- poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez powstanie nowej remizy OSP Mochy.

Przedsięwzięcia uzupełniające:

- system ścieżek rowerowych w Gminie Przemęt,
- zagospodarowanie terenu przy stawie przy ul. Kluczewskiej w Przemęcie.

Na etapie sporządzania projektu planu ogólnego uwzględniono działania wynikające z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

3.9. Klimat lokalny

Gmina Przemęt należy do strefy klimatu umiarkowanego w obszarze przenikania się wpływów oceanizmu atlantyckiego i kontynentalizmu wschodnioeuropejskiego. Położenie geograficzne gminy w strefie obszarów najbardziej wysuniętych w kierunku zachodnim w skali kraju sprawia, że napływają tu w ciągu roku różnorodne masy powietrza o zróżnicowanych cechach fizycznych. Najczęściej napływają tu z zachodu wilgotne masy powietrza polarno-morskiego związane z intensywnym przemieszczaniem się i dużą aktywnością północnoatlantyckiego niżowego ośrodka barycznego. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi od 600-700 mm. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 8,0 – 8,4°C przy przeciętnej temperaturze miesiąca najcieplejszego (lipiec) ok. 19,0°C, a najchłodniejszego (styczeń) ok. 1,5°C. Okres wegetacyjny trwa średnio 220 - 230 dni. Zaleganie pokrywy śnieżnej trwa 40 - 60 dni, choć w ciągu zimy pokrywa zanika kilkakrotnie, nie jest trwała. Przeważają wiatry zachodnie, które dominują one w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowo-zachodnie. Średnia prędkość wiatru w roku wynosi od 2,5 do 4 m/s.

Topoklimat obszaru opracowania jest zróżnicowany. Występują różnice pomiędzy użytkowanymi rolniczo obszarami wysoczyzny morenowej, a wilgotnymi, pokrytymi przez użytki zielone oraz występującymi zbiornikami wodnymi w obniżeniach dolinnych.

Tereny wysoczyzny morenowej charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi, równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością powietrza i dobrym przewietrzaniem. Z kolei mniej korzystnymi lub nawet niekorzystnymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi, częstym występowaniem mgieł, zastoisk chłodnego powietrza i inwersji temperatur oraz zdecydowanie ukierunkowanym przewietrzaniem wyróżniają się dna kanałów Obry i rynien jeziornych. Specyficzne warunki klimatu lokalnego występują na terenach leśnych. Lasy charakteryzują się na ogół dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi o zmniejszonych wahaniami dobowych, jednak z gorszymi warunkami nasłonecznienia (zacienienie). Są to jednak tereny o wzbogaconym składzie fizyko-chemicznym powietrza w tlen, ozon, olejki eteryczne (fitoncydy) oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny.

3.10. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny środowiska, kształtuje na przedmiotowym terenie, przede wszystkim hałas komunikacyjny, wynikający z przebiegu drogi wojewódzkiej nr 305 oraz hałas związany z zabudową produkcyjną. Jednocześnie z uwagi na znaczny udział gruntów ornyczych zauważalny jest hałas związany z rolnictwem (maszyny) z uwagi na sąsiedztwo pól uprawnych.

Poziomy hałasu określone zostały dla pory dziennej i nocnej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 112), tj.: dla poziomu dziennie-wieczorno-nocnego LDWN 50–70 dB, dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN 45–65 dB; w przypadku wskaźników krótkookresowych: dla poziomu równoważnego hałasu w porze dnia LAeqD 50–68 dB, dla poziomu równoważnego hałasu w porze nocy LAeqN 45–60 dB.

Przeanalizowano dane z Generalnego Pomiaru Ruchu wykonywanego w latach 2010, 2015 i 2020/21 r. na długości ok. 17 km odcinka drogi wojewódzkiej nr 305 Wolsztyn – Kaszczor, pod względem: średniego dobowego ruchu rocznego (SDRR) pojazdów silnikowych ogółem na dobę, w tym samochodów osobowych i mikrobusów oraz samochodów ciężarowych ogółem (ilość pojazdów na dobę).

ROK	SDRR poj. silnik. ogółem (poj./dobę)	Sam. osob., mikrobusy (poj./dobę)	Sam. ciężarowe ogółem (poj./dobę)
2010	3525	2749	388
2015	3907	3157	375
2020/21	5065	3925	424

Obserwuje się zdecydowany wzrost zarówno ilości samochodów osobowych jak i ciężarowych. Również wskaźnik SDRR, wskazuje na wyraźną tendencję wzrostową w ogólnej ilości pojazdów. Ponadto utrzymująca się tendencja wzrostu zarejestrowanych w województwie pojazdów (samochodów osobowych i ciężarowych) powoduje możliwość niedotrzymania norm akustycznych na terenach przyległych. Dla przedmiotowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 305 nie sporządzono map akustycznych.

Ponadto przez obszar gminy Przemęt przebiega linia kolejowa nr 359 Leszno - Zbąszyń, odcinek Leszno - Zbąszyń, o średnim natężeniu ruchu 14 pociągów na dobę, przy czym ruch pociągów towarowych odbywa się sporadycznie (dane z 2023 r.). Na hałas emitowany przez ruch kolejowy mogą być narażone tereny mieszkaniowe Nowej Wsi, Perkowa, Błotnicy i Starkowa.

Źródłem hałasu są także maszyny rolnicze, zwłaszcza użytkowane podczas prac polowych. Na pogorszenie lokalnego klimatu akustycznego wpływają takie maszyny jak: ciągniki rolnicze, kombajny zbożowe, kosiarki rolnicze, śrutowniki, dmuchawy do zboża, itp. Wysoka emisja dźwięków spowodowana jest dużą mocą nominalną maszyn, ale niekorzystny efekt przynosi także wykorzystywanie zaawansowanych wiekowo, wyeksploatowanych już maszyn.

Innym źródłem hałasu są napowietrzne linie elektroenergetyczne. Poziom szumu akustycznego zależy od konstrukcji linii, a w szczególności od rodzaju zastosowanych przewodów roboczych oraz warunków pogodowych. Poziom szumu akustycznego wyraźnie wzrasta w czasie opadów atmosferycznych. Jednakże nawet

w najgorszych warunkach pogodowych, poziom hałasu nie przekracza wartości 30 dB w odległości kilkunastu metrów od linii 15 kV. Oddziaływanie napowietrznych linii energetycznych 15 kV na ludzi jest znikome. Jedyną uciążliwość stanowić może szum akustyczny, obniżający komfort akustyczny środowiska przebywania człowieka.

Linie elektroenergetyczne, podobnie jak obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych, oraz obiekty radiolokacyjne, wytwarzają pole elektromagnetyczne, których oddziaływanie na organizmy jest zależne od częstotliwości i natężenia tych pól. Poziom dopuszczalny składowej elektrycznej pola w miejscach dostępnych dla ludności dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz wynosi 28–61 V/m. Monitoringiem pól elektromagnetycznych zajmuje się Inspekcja Ochrony Środowiska. Zgodnie z najświeższą Oceną poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020 w województwie Wielkopolskim, wartości wynikowe są dużo niższe od poziomu dopuszczalnego. Pomiarów dokonywano w punktach rozmieszczonych równomiernie na obszarze całego województwa, w miejscach dostępnych dla ludności, usytuowanych: w miastach o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy, w pozostałych miastach oraz na terenach wiejskich. Najwyższy zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 1,46 V/m, przy czym warto zauważyć, że przeważająca część wyników, niezależnie od kategorii terenu, nie przekroczyła wartości 1 V/m. Jednocześnie, wyższe poziomy pól elektromagnetycznych występują na obszarach miast, gdzie koncentracja źródeł jest zdecydowanie większa niż na terenach wiejskich.

3.11. Jakość powietrza

Badania jakości powietrza dla gminy Przemęt, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza GIOŚ w Warszawie. Zgodnie z podziałem na strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gmina Przemęt leży w strefie wielkopolskiej. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają odpowiednio poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia za rok 2023 strefa wielkopolska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Podsumowanie badań przedstawia poniższa tabela. Dla większości mierzonych substancji, wyniki były w normie - stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych. Przekroczenia poziomu docelowego stwierdzono dla benzo(a)pirenu - strefę zaliczono do klasy C. Przy czym odnosząc wyniki do celu długoterminowego dla ozonu, strefę zaliczono do klasy D2 (poziom został przekroczony), a w przypadku pyłu PM_{2,5} dla poziomu dopuszczalnego I fazy, strefa uzyskała klasę A.

Rodzaj substancji badanej											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy wielkopolskiej											
A	A	A	A	A1	A	C	A	A	A	A	A

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin za rok 2023 strefa wielkopolska cechuje się dobrą jakością powietrza. Podsumowanie badań GIOŚ w Warszawie przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj substancji badanej		
NO _x	SO ₂	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy wielkopolskiej		
A	A	A

Ogółem, dla gminy Przemęt głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza są instalacje energetyczne oraz ciągi komunikacyjne (zanieczyszczenia powstające przy spalaniu paliwa samochodowego). Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły – emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych, a także w wyniku prac polowych na użytkach rolnych. Średnie stężenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w okresie zimowym jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim. Ponadto w związku z inwestycjami budowlanymi (drogi, budownictwo mieszkalne) występuje trend czasowego i lokalnego podwyższenia zanieczyszczenia powietrza, głównie pyłami, związanymi ze wspomnianym procesem inwestycyjnym. Nie są to jednak zanieczyszczenia permanentne i kumulujące się w czasie, dlatego zagrożenie to należy traktować jako tymczasowe i o niewielkiej sile.

3.12. Ustawowe formy ochrony przyrody na obszarze objętym projektem planu

Spośród obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. 2023 poz. 1336 ze zm.), w zasięgu gminy Przemęt występują: Obszar Chronionego Krajobrazu – Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska oraz Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice, Przemęcki Park Krajobrazowy, rezerwat przyrody: Wyspa Konwaliowa, Torfowisko nad Jeziorem Świętym, Jezioro Trzebidzkie, Obszary Natura 2000: Wielki Łęg Obrzański oraz Pojezierze Sławskie, obszar ochrony siedlisk: Ostoja Przemęcka.

Przemęcki Park Krajobrazowy

Zajmuje powierzchnię 21 450ha. Utworzony został na mocy rozporządzenia Nr 115a/91 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 25 listopada 1991 r. w sprawie powołania Przemęckiego Parku Krajobrazowego. Stworzony został w celu ochrony i zachowania jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w Wielkopolsce i obejmuje część Pojezierza Sławskiego. W jego granicach występują mozaikowo rozmieszczone tereny łąk, powierzchni leśnych, jezior i pól uprawnych. Na terenie całego parku znajdują się 24 jeziora o łącznej powierzchni 1400 ha, o typowym układzie rynnowym. Największymi zbiornikami wodnymi są Jezioro Dominickie (344 ha) i Jezioro Wieleńskie (220 ha), to drugie znajdujące się na obszarze gminy Przemęt. Lasy zajmują ponad 40% powierzchni parku i charakteryzują się zdecydowaną przewagą siedlisk borowych z dominującymi typami boru mieszanego świeżego z przewagą sosny. W okolicach jezior Wielkiego, Małego i Trzebidzkiego występują ponadto drzewostany olchowe, brzozowe, bukowe i świerkowe. Wartości przyrodnicze podkreślają rezerwat przyrody.

Wyspa Konwaliowa

Położona jest na Jeziorze Radomierskim, zajmuje obszar 24,9ha. Rezerwat utworzony został zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 października 1957 w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów lasów liściastych Wyspy Konwaliowej z całym bogactwem siedlisk i różnorodnością biocenotyczną. Wyspa porośnięta jest ponad stuletnim drzewostanem: dęby, klony, jesiony, klony, jesiony, olchy, lipy. Poszycie tego lasu tworzą m.in. szalkak i dereń. Runo stanowią: m.in. marzanna wonna, lilia złotogłów, irys syberyjski, storczyk, buławik czerwony, żonkil zwyczajny, żywiec cebulkowy, czosnek niedźwiedzi, szczawnik zajęczy,

majownik dwulistny. Wyspę wyróżnia masowe występowanie konwalii majowej o delikatnym różowym żyłkowaniu i o różnych nasadach pręcików. Kwiaty te stanowią dużą atrakcję w okresie kwitnienia. Na wyspie gnieździ się wiele rzadkich gatunków ptaków: kania czarna i kania rdzawa, czapla siwa, kilka gatunków dzięciołów, szpaków i gołąb siniak. Wyspa Konwaliowa jest ścisłym rezerwatem przyrody i nie ma na nią wstępu. Rozporządzeniem Nr 2/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10 stycznia 2007 r. ustanowiono plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Wyspa Konwaliowa".

Torfowisko nad Jeziorem Świętym

Rezerwat zajmuje powierzchnię 6,79ha. Ustanowiony został zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Jest to rezerwat torfowiskowy. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie jeziora humusowego (dystroficznego) oraz przylegających torfowisk przejściowych i wysokich wraz z rzadkimi elementami flory i fauny. Jezioro otoczone jest wałami piaszczystymi, porośniętymi drzewostanami sosnowymi. Część północna jeziora jest w fazie posuniętego procesu zarastania. Torfowce otoczone są kępami welniarki pochwowatej i drobnolistnej. Poza tym występują tu m.in.: turzyca pospolita, turzyca zaostrzona, żurawina błotna, boberek trójlistny, bagnica torfowa.

Jezioro Trzebidzkie

Rezerwat ustanowiony został na powierzchni 90,7ha, na mocy rozporządzenia nr 7/2000 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 16 czerwca 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Jest to rezerwat faunistyczny. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie zeutrofizowanego zbiornika z roślinnością wodną i szuwarową, stanowiącego ostoję oraz miejsce lęgowe ptaków wodnych i błotnych, a także zachowanie ekosystemów lasów liściastych. Położony jest we wschodniej części gminy, pomiędzy miejscowościami Trzebidza, Charbielin i Bucz. Rezerwat stanowią następujące tereny: grunty leśne- 8,88 ha, wody- 30 ha, łąki – 0,65 ha, nieużytki (trzciniowisko)- 54,18 ha. W skład rezerwatu wchodzi zbiornik wodny z przylegającym trzciniowiskiem, drzewostanem mieszanym - bukami i sosnami. Jezioro Trzebidzkie, jest szczególnie cennym środowiskiem dla awifauny. Stwierdzono na tym terenie bardzo dużą liczbę gatunków ptaków lęgowych, co wyróżnia teren rezerwatu wśród ważnych miejsc rozrodu ptaków w skali Wielkopolski. Wśród traw żyją gęsi gęgawy, żurawie, błotniaki zbożowe, wąsatki, kaczki, perkozy, łyski i bąki. Z uwagi na trudnodostępne położenie jeziora występują tutaj również rzadkie gatunki ssaków: wydry i bobry.

Na terenie gminy Przemęt występują Obszary Natura 2000: Wielki Łęg Obrzański, Pojezierze Sławskie i Ostoja Przemęcka.

Wielki Łęg Obrzański

Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków ustanowiony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obszar obejmuje najszerszą część doliny środkowej Obry. Teren pokryty jest mozaiką łąk, bagien, lasów zalewowych, potołki oraz lasów mieszanych porastających piaski polodowcowych wyniesień. Dolina jest pocięta siecią kanałów i rowów. Z wyjątkiem obszarów zabagnionych, teren jest intensywnie uprawiany, głównie w formie użytków zielonych (łąki i pastwiska). Występuje co najmniej 17 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla kulik wielk - około 4% populacji krajowej oraz co najmniej 1% populacji krajowej ptaków takich jak: błotniak zbożowy, kania czarna i kania ruda. W stosunkowo wysokiej liczebności występują również: bocian biały oraz pustulka (około 1% populacji krajowej). Miejscami bardzo dobrze zachowane łąki jesionowo-olszowe - starodrzewia z licznymi pomnikowymi okazami jesionów i dębów szypułkowych oraz rozległe połacie łąk, zarówno ekstensywnie użytkowane, jak i zarastające. Jest to jeden z największych tego typu kompleksów w Wielkopolsce.

Pojezierze Sławskie

Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków ustanowiony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obszar leży na Pojezierzu Sławskim i stanowi mozaikę jezior (około 6 % powierzchni), wyspowo położonych pól uprawnych (54 %) i dużych kompleksów leśnych (40 %). Występuje duże bogactwo form rzeźby polodowcowej. Jeziora są płytkie (od 1,9 do 8,8 m) i silnie zeutrofizowane. Największe z nich to rynnowe: Jez. Dominickie (344 ha), Jez. Przemęckie (240 ha) i Jez. Wieleńskie (220 ha). Rzeki i kanały odwadniające należą do systemu wodnego Obry. Pierwotne wielogatunkowe lasy liściaste i mieszane zostały zastąpione lasami sosnowymi. Szczególnie charakterystycznym zbiorowiskiem leśnym są acidofilne dąbrowy, natomiast dominującym typem siedliskowym lasów są bór mieszany świeży i bór świeży. Tereny rolnicze to pola urozmaicone licznymi zadrzewieniami kępowymi. Obniżenia terenowe zajmują wilgotne, żyzne łąki z dominacją szuwaru turzycowego. Wzdłuż kanałów, grobli i rowów melioracyjnych występują zadrzewienia wierzbowo-topolowe i olchowe. Występują co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej takich ptaków jak: bąk, bączek, podróżniczek i gęgawa. Występuje około 22-50 par czapli siwej.

Ostoja Przemęcka

Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk ustanowiony decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Ostoja chroni jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych położonych w południowej Wielkopolsce oraz północnej części woj. lubuskiego. Obszar położony jest w krajobrazie Pojezierza Sławskiego, na granicy województw wielkopolskiego i lubuskiego, na terenie Przemęckiego Parku Krajobrazowego. Obszar ten stanowi jeden z przykładów krajobrazów polodowcowych południowo-zachodniej Polski, z typowymi formami ukształtowania terenu. W części północnej i wschodniej ostoi dominują jeziora w krajobrazie lasów gospodarczych. Środkowo-południowa część obszaru jest silnie zagospodarowana rolniczo, z gęstą siecią osadniczą. Stosunki wodne obszaru reguluje głównie systemem śluz i kanałów związanych z kanałem Obry. Ostoja chroni 12 jezior zróżnicowanych pod względem troficznym (głównie eutroficznych) oraz z uwagi na zaawansowanie w procesie wypłykania i zarastania. W granicach ostoi ważnymi siedliskami są także kwaśne dąbrowy (południowo-wschodnia część ostoi), a także lasy łęgowe, grądy i ekstensywnie użytkowane łąki.

Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska.

Obszar obejmuje powierzchnię blisko 41700ha. Ustanowiony został uchwałą Nr VIII/49/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze z dnia 21 czerwca 1985 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa zielonogórskiego. Utworzony w celu ochrony i zachowania obszarów o cechach środowiska zbliżonych do naturalnego oraz zapewnienie społeczeństwu warunków do wypoczynku, turystyki i regeneracji sił.

Obszar chronionego krajobrazu Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice

Obejmuje powierzchnię około 41225ha. Ustanowiony rozporządzeniem Nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego. Znajduje się na terenie mezoregionu Pojezierze Sławskie i Pojezierze Krzywińskie. Wschodnią i centralną część obszaru zajął utworzony w 1991r Przemęcki Park Krajobrazowy. Cechuje go krajobraz zbliżony do naturalnego z niskim stopniem zaludnienia i osadnictwa i bez większych zakładów przemysłowych. Liczne jeziora oraz bogactwo form rzeźby polodowcowej stanowią o jego atrakcyjności turystyczno-krajobrazowej. Różnorodność biotopów stwarza dogodne warunki do bytowania licznych gatunków flory i fauny, w tym rzadkich i chronionych gatunków ptaków wodnoblotnych, śpiewających i drapieżnych (żuraw podróżniczek, wąsatka, bąk, słowik rdzawy, kania, kruk, kobuz). Bezpośrednie sąsiedztwo Przemęckiego Parku Krajobrazowego, ze względu na wielkość i różnorodność ekosystemów, stwarza dogodne warunki do swobodnego bytowania i migracji gatunków roślin i zwierząt dziko żyjących, a także możliwość wykorzystania walorów naturalnych Obszaru dla turystyki i wypoczynku. Szczególnie ciekawy pod względem awifauny jest teren łąk nadobrzeńskich, który stanowi rejon wypoczynkowy

wielu gatunków ptaków na trasie ich przelotów, a także miejsce gniazdowania takich rzadko występujących ptaków jak Kulik Wielki.

Ponadto na terenie gminy Przemęt znajdują się 24 pomniki przyrody są to:

- głąz narzutowy, o obwodzie 900 cm, wysokości 110 cm,
- dąb szypułkowy, o wysokości 30m, pierśnicy 124cm, obwodzie 390cm,
- jesion wyniosły, o wysokości 25m, pierśnicy 176cm, obwodzie 553cm, znajduje się w pobliżu kościoła we wsi Przemęt,
- dąb szypułkowy, o wysokości 27m, pierśnicy 176cm, obwodzie 553cm, znajduje się w północnej części parku,
- dąb szypułkowy, o wysokości 27m, pierśnicy 156cm, obwodzie 490cm, znajduje się przy brzegu stawu,
- dąb szypułkowy, o wysokości 26m, pierśnicy 155cm, obwodzie 487cm, znajduje się przy brzegu stawu,
- dąb szypułkowy, o wysokości 25m, pierśnicy 123cm, obwodzie 386cm, znajduje się przy brzegu stawu,
- dąb szypułkowy, o wysokości 24m, pierśnicy 156cm, obwodzie 490cm, znajduje się przy brzegu stawu,
- dąb szypułkowy, o wysokości 25m, pierśnicy 140cm, obwodzie 440cm, znajduje się przy brzegu stawu,
- cis pospolity, o wysokości 14m, pierśnicy 32cm, obwodzie 101cm, znajduje się przy pałacu,
- dąb szypułkowy, o wysokości 24m, pierśnicy 208cm, obwodzie 653cm, znajduje się na skraju parku,
- dąb szypułkowy, o wysokości 24m, pierśnicy 170cm, obwodzie 534cm, znajduje się na skraju parku,
- dąb szypułkowy, o wysokości 25m, pierśnicy 137cm, obwodzie 430cm, znajduje się w parku, martwe drzewo,
- dąb szypułkowy, o wysokości 24m, pierśnicy 153cm, obwodzie 481cm, znajduje się w parku, drzewo oplecione przez bluszcz,
- sosna zwyczajna, o wysokości 27m, pierśnicy 75cm, obwodzie 235cm,
- sosna zwyczajna, o wysokości 30m, pierśnicy 70cm, obwodzie 220cm,
- dąb bezszypułkowy, o wysokości 25m, pierśnicy 103cm, obwodzie 325cm,
- sosna zwyczajna, o wysokości 27m, pierśnicy 81cm, obwodzie 253cm,
- sosna zwyczajna, o wysokości 25m, pierśnicy 76cm, obwodzie 239cm,
- klon jawor, o wysokości 25m, pierśnicy 123cm, obwodzie 386cm,
- dąb szypułkowy, o wysokości 27m, pierśnicy 104cm, obwodzie 327cm,
- dagleź zielona, o wysokości 38m, pierśnicy 99cm, obwodzie 311cm,
- buk pospolity, o wysokości 33m, pierśnicy 83cm, obwodzie 261cm,
- wieloobiektowy - grupa drzew – obecnie 2 lipy drobnolistne - o wysokości 20m, pierśnicy 80cm, obwodzie 251cm i wysokości 20m, pierśnicy 113cm, obwodzie 355cm, znajdują się na cmentarzu przy kościele;

Jednocześnie do lokalnych korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Przemęt można zaliczyć przede wszystkim doliny wśród cieków wodnych, układy zadrzewień śródpolnych, aleje wzdłuż dróg, oraz zieleń towarzyszącą ciekom wodnym. Natomiast funkcję lokalnych węzłów ekologicznych pełnią mniejsze i większe skupiska leśne, ale także parki krajobrazowe towarzyszące dworom i zabudowaniom folwarcznym. Wszystkie te elementy, tworzące system wzajemnych powiązań, wpływają pozytywnie na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego gminy. Jednakże wskazane jest by struktury niepełne lub przerwane podlegały uzupełnieniu, tak aby układ powiązań przyrodniczych mógł w pełni spełniać swoją funkcję. Uzupełnianie powiązań ekologicznych może odbywać się poprzez dolesianie, dosadzanie drzew w istniejących i tworzenie nowych pasów zadrzewień śródpolnych, ochronę zieleni wzdłuż cieków wodnych oraz użytków przyrodniczych, takich jak: łąki, łągi i pastwiska. Jednocześnie dbając o ciągłość powiązań przyrodniczych należy pamiętać także o zapewnieniu bioróżnorodności.

3.13. Dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

W planie ogólnym gminy Przemęt uwzględniono tereny objęte obszarowymi wpisami do rejestru zabytków tj. dawnego założenia urbanistycznego i zespołu budowlanego miejscowości Przemęt wpisanego do rejestru zabytków na podstawie decyzji z dnia 31.07.1992 r. pod numerem rejestru 1329/A - wraz z obszarami ekspozycji wyznaczonymi w tej decyzji - panorama miejscowości z dominantą bryły kościoła pw. św. Jana Chrzciciela i dawnego klasztoru cystersów, widocznej od strony przedmieścia do w kierunku Przemętu, ul. Łąkowa, panorama

miejsowości z dominantą bryły kościoła pw. św. Jana Chrzciciela i dawnego klasztoru cystersów, widocznej z drogi od strony Zaborowa, ul. Zaborowska i panorama miejscowości widoczną od strony Siekówka, ul. Kasztelańska.

Na podstawie danych udostępnionych przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Lesznie do zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy Przemęt należą poniższe obiekty.

ZESPOŁY BUDOWLANE NA TERENIE GMINY PRZEMĘT WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW		
MIEJSCOWOŚĆ	OKREŚLENIE ZESPOŁU	NR REJESTRU
Barchlin	zespół dworski	1567/A
Bucz	zespół kościoła par. pw. św. Barbary	165/1-2/Wlkp/A
	kościół par. pw. św. Barbary	243/A
	dzwonnica	573/A
Bucz	zespół pałacowy	1005/Wlkp/A
Przemęt	dawne założenie urbanistyczne i zespół budowlany	1329/A
Przemęt	zespół klasztorny cystersów	169/1-2/Wlkp/A
	kościół pw. św. Jana Chrzciciela	34/197
	klasztor	417/A
Siekowo	zespół pałacowy	1395/A
Sokołowice	zespół dworski	1200/A
	park	1598/A
Stare Popowo	zespół pałacowy	405/1-2/Wlkp/A
	pałac	359/A
	park	1162/90
Wieleń Zaobrzański	zespół dworski	1279/A

Wykaz zespołów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków. Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Lesznie

ZESPOŁY BUDOWLANE NA TERENIE GMINY PRZEMĘT UJĘTE W EWIDENCJI ZABYTKÓW	
MIEJSCOWOŚĆ	OKREŚLENIE ZESPOŁU
Barchlin	zespół dworsko-folwarczny
Błotnica	zespół stacji kolejowej
Bucz	zespół kościoła par. pw. św. Barbary
Bucz	zespół pałacowo-folwarczny
Kaszczor	zespół kościoła par. pw. św. Wojciecha
Kaszczor	zespół folwarczny
Kluczewo	zespół dworsko-folwarczny
Mochy	zespół folwarczny
Nowy Solec	zespół kościoła par. pw. MB Częstochowskiej
Przemęt	zespół kościoła par. pw. św. Andrzeja
Przemęt	układ urbanistyczny
Przemęt	zespół klasztorny cystersów
Siekowo	zespół pałacowo-folwarczny
Sokołowice	zespół dworsko-folwarczny

Stare Popowo	zespół pałacowy i folwarczny
Wieleń Zaobrzański	zespół dworski
Zaborowo	zespół folwarczny

Wykaz zespołów budowlanych ujętych w ewidencji zabytków. Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Lesznie

ZABYTKI WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW		
MIJSCOWOŚĆ	OKREŚLENIE OBIEKTU	NR REJESTRU
Bucz	zespół pałacowy: pałac, park	1005/Wlkp/A
Kaszcior	wiatrak koźlak	1019A
Górsko	wiatrak koźlak	1024/A
Sokołowice	dwie stodoły	1028A
Barchlin	wiatrak koźlak	1087/A
Kluczewo	wiatrak koźlak	1095/A
Łotnica	dom nr 101, ogrodzenie od pd.	1102A
Sączkowo	wiatrak koźlak	1107/A
Siekowo	wiatrak koźlak	1118/A
Siekówko	wiatrak koźlak	1119/A
Łotnica	wiatrak koźlak	1126/A
Mochy	dom	1131/A
Mochy	dom	1132/A
Solec	dom	1133/A
Solec	dom	1134/A
Solec	dom	1135/A
Solec	dom	1136/A
Mochy	dom	1138/A
Popowo Stare	park pałacowy	1162/90
Siekowo	spichlerz dworski	1199/A
Sokołowice	zespół dworski	1200/A
Wieleń	dworek, relikw parku	1279A
Przemęt	układ urbanistyczny i zespół budowlany	1329/A
Popowo Stare	gorzelnia folwarczna	1394/A
Siekowo	pałac, park	1395/A
Bucz	zespół pałacowy: pałac, park	1539A
Przemęt	budynek folwarczny	1556/A
Barchlin	zespół dworski: dwór (bryła i elewacje), park	1567A
Sokołowice	park dworski	1598A
Bucz	kościół par. pw. św. Barbary, dzwonnica	165/1-2/Wlkp/A
Kaszcior	kościół parafialny pw. św. Wojciecha	166/Wlkp/A
Przemęt	kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła	167/Wlkp/A
Przemęt	kościół cmentarny pw. św. Andrzeja	168/Wlkp/A
Przemęt	zespół klasztorny cystersów:	169/1-2/Wlkp/A
Przemęt	kościół klasztorny cystersów pw. św. Jana Chrzyciela, klasztor	169/1-2AVlkp/A
Wieleń	kościół filialny pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny	170/Wlkp/A
Kaszcior	figura św. Jana Nepomucena	175

Kaszczor	kościół ewangelicki, działka	188/Wlkp/A
Popowo Stare	pałac	29
Popowo Stare	pałac, park	405/1-2/Wlkp/A
Przemęt	klasztor cystersów	417/A
Bucz	dzwonnica	573/A
Kaszczor	wiatrak koźlak	885/A
Przemęt	kościół cmentarny pw. św. Andrzeja	887/A
Radomierz	wiatrak koźlak	892/A
Biskupice	kapliczka pw. św. Wawrzyńca	953/A
Kaszczor	kościół parafialny pw. św. Wojciecha	96
Bucz	kościół parafialny pw. św. Barbary	AKJ-1 la/145
Przemęt	kościół cystersów pw. św. Jana Chrzyciela	AKI-1 la/195
Przemęt	kościół parafialny pw. św.św. Piotra i Pawła	AKI-1 la/196
Wieleń	kościół filialny pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny	AKI-1 la/199
Kaszczor	wiatrak koźlak	KI.5340/4/83/ 971A
Wieleń	figura św. Jana Nepomucena	KI.IV-73/60/57
Górsko	wiatrak koźlak	-
Mochy	dom mieszkalny	
Mochy	dom mieszkalny	-
Popowo Stare	park pałacowy	-
Sokołowice	domek pszczelarza w zespole dworskim	-
Łotnica	wiatrak koźlak	

Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Lesznie

ZABYTKI UJĘTE W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW		
MIEJSCOWOŚĆ	OKREŚLENIE OBIEKTU	NR INWENT.
Barchlin	zespół dworsko- folwarczny	12691
Barchlin	dwór	12692
Barchlin	magazyn zbożowy	12693
Barchlin	chlewnia	12694
Barchlin	stajnia, ob. cielętnik	12695
Barchlin	sześciorak (nr 40)	12696
Sączkowo	wiatrak koźlak	12697
Barchlin	dom nr 8	12698
Barchlin	dom nr 16	12699
Barchlin	dom nr 34	12700
Barchlin	wiatrak koźlak	12701
Barchlin	wiatrak koźlak	12701
Biskupice	kaplica pw. św. Wawrzyńca	12702
Biskupice	dom nr 8	12703
Biskupice	dom nr 22	12704
Biskupice	dom nr 23	12705
Biskupice	dom nr 28	12706
Biskupice	dom nr 29/31	12707

Biskupice	dom	12708
Biskupice	obora	12709
Biskupice	dom	12710
Biskupice	stodoła	12711
Biskupice	wiatrak koźlak	12712
Błotnica	dwór (?)	12713
Błotnica	kolejowa wodociągowa wieża ciśień	12714
Błotnica	wiatrak koźlak	12715
Błotnica	wiatrak koźlak	12715
Bucz	kościół par. pw. św. Barbary	12716
Bucz	kościół par. pw. św. Barbary	12716
Bucz	kościół par. pw. św. Barbary	12716
Bucz	zespół pałacowo-folwarczny	12717
Bucz	pałac, ob. szkoła	12718
Bucz	magazyn zbożowy ze stodołą	12719
Bucz	stodoła, ob. mieszalnia pasz	12720
Bucz	spichlerz	12721
Bucz	dwojak (nr 10)	12722
Bucz	dom nr 19	12723
Bucz	dom nr 35	12724
Bucz	dom nr 44	12725
Bucz	dom nr 56	12726
Bucz	wiatrak koźlak	12727
Bucz	zespół folwarczny Dębina	12728
Górsko	wiatrak koźlak (nr 1 la)	12729
Górsko	wiatrak koźlak (nr 1 la)	12729
Kaszczor	kościół par. pw. św. Wojciecha	12730
Kaszczor	kościół par. pw. św. Wojciecha	12730
Kaszczor	kościół ewangelicki, ob. magazyn	12731
Kaszczor	dom (chałupa) nr 35	12732
Kaszczor	wiatrak koźlak	12733
Kaszczor	wiatrak koźlak	12733
Kaszczor	wiatrak koźlak	12734
Kaszczor	wiatrak koźlak	12734
Kluczewo	zespół dworsko-folwarczny	12735
Kluczewo	spichlerz	12736
Kluczewo	obora, ob. cz. dom mieszkalny	12737
Kluczewo	ośmiorak (nr 76)	12738
Kluczewo	dwanaściorak (nr 77)	12739
Kluczewo	wiatrak koźlak	12740
Kluczewo	wiatrak koźlak	12741
Mochy	dom	12742
Mochy	dom	12743
Mochy	dom	11744
Poświętno	dom nr 20	12773
Poświętno	dom	12774
Poświętno	stodoła z chlewem	12775
Poświętno	dom nr 34/35	12776

Poświętno	stodoła nr 36	12777
Poświętno	dom nr 39	12778
Poświętno	dom nr 40	12779
Poświętno	stajnia	12780
Poświętno	stodoła	12781
Poświętno	dom nr 43	12782
Przemęt	kościół par., ob. cmentarny pw. św. Andrzeja Apostoła	12783
Przemęt	kościół par., ob. cmentarny pw. św. Andrzeja Apostoła	12783
Przemęt	kościół fil. pw. św. Piotra i Pawła	12784
Przemęt	kościół fil. pw. św. Piotra i Pawła	12784
Przemęt	kościół klasztorny pw. św. Jana Chrzciciela	12785
Przemęt	kościół klasztorny pw. św. Jana Chrzciciela	12785
Przemęt	klasztor (skrzydło), ob. plebania	12786
Przemęt	klasztor (skrzydło), ob. plebania	12786
Przemęt	dom	12787
Przemęt	dom nr 20	12788
Przemęt	dom nr 58	12789
Przemęt	stodoła nr 80	12790
Przemęt	dom (chałupa) nr 128	12791
Przemęt	dom (chałupa) nr 133	12792
Przemęt	dom (chałupa) nr 140	12793
Przemęt	wiatrak koźlak	12794
Przemęt	młyn (nr 135)	12795
Przemęt	zespół folwarczny Zaborowo	12796
Przemęt	budynek gospodarczy wielofunkcyjny	12797
Przemęt	czworak	12798
Radomierz	zespół folwarczny	12799
Radomierz	czworak (nr 46,47, 48)	12800
Radomierz	kuźnia	12801
Radomierz	wiatrak koźlak	12802
Radomierz	wiatrak koźlak	12803
Radomierz	wiatrak koźlak	12804
Radomierz	wiatrak koźlak	12804
Siekowo	zespół pałacowo- folwarczny	12805
Siekowo	pałac, ob. Oddział Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Kościanie	12806
Siekowo	pałac, ob. Oddział Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Kościanie	12806
Siekowo	oficina	12807
Siekowo	stajnia koni wyjazdowych, ob. budynek gospodarczy	12808
Siekowo	wozownia, ob. budynek gospodarczy	12809
Siekowo	spichlerz	12810
Siekowo	spichlerz	12810
Siekowo	stodoła, ob. magazyn nawozów sztucznych	12811
Siekowo	obora	12812
Siekowo	chlewnia, ob. budynek gospodarczy i mieszkalny	12813
Siekowo	budynek administracyjny "kancelaria", ob.	12814

	mieszkalny	
Siekowo	ośmiorak (nr 26)	12815
Siekowo	ośmiorak (nr 27)	12816
Siekowo	wiatrak koźlak	12817
Siekowo	wiatrak koźlak	12817
Siekówko	wiatrak koźlak	12818
Siekówko	wiatrak koźlak	12818
Solec	dom (chałupa)	12819
Solec	dom (chałupa)	12819
Solec	dom (chałupa)	12820
Solec	dom (chałupa)	12821
Solec	wiatrak koźlak	12822
Solec Nowy	kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. MB Częstochowskiej	12823
Solec	dom (chałupa) nr 27	12824
Starkowo	kaplica pw. św. Wawrzyńca	12825
Starkowo	wiatrak koźlak	12826
Starkowo	wiatrak koźlak	12826
Wieleń	kościół fil. pw. Narodzenia NMP	12827
Wieleń	kościół fil. pw. Narodzenia NMP	12827
Wieleń	dwór	12828
Wieleń	gorzelnia	12829
Sokołowice	zespół dworsko- folwarczny	19150
Sokołowice	dwór	19151
Sokołowice	stajnia, ob. obora	19152
Sokołowice	dom służby pałacowej	19153
Sokołowice	obora, ob. cielętnik i magazyn zbożowy	19154
Sokołowice	obora	19155
Sokołowice	spichlerz	19156
Sokołowice	budynek administracyjno- mieszkalny	19157
Sokołowice	stodoła	19158
Sokołowice	stodoła na tzw. małym folwarku	19159
Sokołowice	dwojak (nr 3) na tzw. małym folwarku	19160
Sokołowice	wolamia, ob. jałownik na tzw. małym folwarku	19161
Sokołowice	czworak (nr 9)	19162
Sokołowice	2 czworaki (nr 10, M)	19161
Sokołowice	czworak (nr 6)	i NIM
Sokołowice	czworak (nr 5)	19165
Sokołowice	kuźnia z cz. mieszkalną, ob. dom mieszkalny (nr 4)	19166
Sokołowice	obora pracowników folwarcznych	19167
Biskupice	cmentarz ewangelicki	22213
Bucz	cmentarz rzymskokatolicki przykościelny / kościół pw. św. Barbary	22215
Kaszczor	cmentarz rzymskokatolicki przykościelny / kościół pw. św. Wojciecha	22222
Kaszczor	cmentarz rzymskokatolicki	22223
Kaszczor	cmentarz ewangelicki	22224
Mochy	cmentarz ewangelicki, ob. rzymskokatolicki	22233
Popowo Stare	cmentarz ewangelicki	22243

Przemęt	cmentarz rzymskokatolicki przykościelny / kościół pw. św. Piotra i Pawła	22244
Przemęt	cmentarz rzymskokatolicki przykościelny / kościół pw. św. Andrzeja	22245
Siekowo	cmentarz ewangelicki	22249
Solec	cmentarz ewangelicki	22250
Solec Nowy	cmentarz ewangelicki, ob. rzymskokatolicki	22251
Wieleń	cmentarz rzymskokatolicki przykościelny / kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryii Panny	22259
Barchlin	park dworski	7498
Siekowo	park pałacowy	7511
Sokołowice	park w zespole	7805
Popowo Stare	park pałacowy	7806
Bucz	park pałacowy	8676

Wykaz zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Lesznie

CMENTARZE		
MIEJSCOWOŚĆ	WYZNANIE	CZAS POWSTANIA
Biskupice	Ewangelicki	XIX w.
Bucz	Rzymskokatolicki	2 poł. XVIII
Kaszczor	Ewangelicki	2 poł. XIX
Kaszczor	Rzymskokatolicki	Pocz. XIX
Kaszczor	Rzymskokatolicki	Poł. XIX
Mochy	d. Ewangelicki, ob. Rzymskokatolicki	k. XIX (od 1983 rzymskokatolicki)
Popowo Stare	Ewangelicki	XIX
Przemęt	Rzymskokatolicki	Poł. XIX
Przemęt Przedmieście	Rzymskokatolicki	Poł. XVII
Siekowo	Ewangelicki	XIX w.
Solec	Ewangelicki	XIX
Solec Nowy	d. Ewangelicki od 1979 r. Rzymskokatolicki	1900
Wieleń (Zaobrzański)	Rzymskokatolicki	1 poł. XVIII w.

Wykaz cmentarzy ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Lesznie

Do zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru należą:

NR ZAWIADOMIENIA DATA ZAWIADOMIENIA	MIEJSCOWOŚĆ	NR REJ./ DATA WPISU STANOWISKA	AZP NR STAN.
1267/A	Górsko	1992-03-31	62-21/105
1268/A	Górsko	1992-03-31	62-21/112
1271/A	Górsko	1992-04-02	62-21/103
1272/A	Górsko	1992-04-02	62-21/20
1273/A	Górsko	1992-04-02	62-21/21
1274/A	Górsko	1992-04-02	62-21/36
1275/A	Górsko	1992-04-02	62-21/34
1276/A	Górsko	1992-04-02	62-21/30
1277/A	Górsko	1992-04-03	62-21/31
1278/A	Górsko	1992-04-04	62-21/115
1281/A	Górsko	1992-04-04	62-21/111

1282/A	Górsko	1992-04-04	62-21/113
1283/A	Górsko	1992-04-04	62-21/102
1284/A	Górsko	1992-04-21	62-21/23
1285/A	Górsko	1992-04-21	62-21/22
1292/A	Kluczewo	1971-11-29	60-22/40
1298/A	Górsko	1992-05-06	62-21/40
1299/A	Górsko	1992-05-06	62-21/41
1301/A	Popowo Stare	1971-11-30	60-23/135
1306/A	Popowo Stare	1971-12-01	60-23/54
1318/A	Oślonin	1992-06-08	62-21/4
1319/A	Oślonin	1992-06-08	62-21/8
1321/A	Oślonin	1992-07-06	62-21/95
1321/A	Bucz	1971-12-04	61-22/94
1322/A	Oślonin	1992-07-06	62-21/6
1323/A	Barchlin	1971-12-06	62-21/94
1323/A	Oślonin	1992-07-06	60-22/67
1324/A	Oślonin	1992-07-06	62-21/7
1329/A	Przemęt	1992-07-31	

Wykaz zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru, objęte ścisłą ochroną konserwatorską. Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu

Na terenie stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się prowadzenie wszelkich robót budowlanych oraz wszelkich działalności gospodarczych w tym w szczególności: wydobycia kruszywa, budowli przemysłowych oraz innych działań, których skutkiem miałyby być przekształcenie terenu, a prace porządkowe prowadzone w ich obrębie wymagają uzgodnienia z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W bezpośrednim sąsiedztwie zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru należy ustalić zakaz lokalizacji wszelkich inwestycji silnie ingerujących w krajobraz kulturowy mogących przyczynić się do jego pogorszenia oraz inwestycji, których funkcja nie jest dostosowana do charakteru otoczenia zabytkowego z szczególnym uwzględnieniem zadań typu: elektrownie wiatrowe, stacje bazowe cyfrowej telefonii komórkowej, reklamy wielkoformatowe, farmy fotowoltaiczne, dominanty wysokościowe i przestrzenne itp.

Na terenie gminy Przemęt zewidencjonowano 663 stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków. W projekcie planu ogólnego należy objąć ochroną zabytki archeologiczne znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków oraz w wojewódzkiej ewidencji zabytków (art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. a, art. 22 ust. 2, 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami (Dz. U. t.j. 2022 r. poz. 840 ze zmianami). Ponadto na terenie stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków dopuszcza się działalność inwestycyjną. Zastosowanie wówczas mają właściwe przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece na zabytkami (art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. a, art. 22 ust. 2, art. 36, ust. 1, pkt. 5 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 840 ze zmianami).

III. USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO, JEGO CEL I POWIĄZANIA

1. Cel opracowania projektu Planu Ogólnego

Potrzeba sporządzenia planu ogólnego gminy Przemęt wynika ze znowelizowanych przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plan ogólny to nowy akt planowania przestrzennego, który ma być uchwalany obligatoryjnie dla całej gminy. Mając na uwadze powyższe przyjęcie wymienionego dokumentu stanowi obowiązek samorządów. Ponadto stanowił będzie ramy kontrolowanego rozwoju przestrzennego gminy zarówno w oparciu o plany miejscowe, jak i indywidualne decyzje o warunkach zabudowy.

Plan ogólny będzie wiążący dla ustaleń planów miejscowych jak i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania gmina będzie posiadała większy wpływ na delimitację i określanie terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne. Jest to niezbędne rozwiązanie aby zapobiegać niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy.

Celem sporządzenia przedmiotowego planu ogólnego jest kompleksowe ujęcie całego obszaru gminy Przemęt, pod względem wyznaczenia spójnych kierunków zagospodarowania. Zamiarem jest, ustalenie zasad zagospodarowania terenu umożliwiających realizację nowych inwestycji, zgodnych z polityką przestrzenną gminy, dostosowując jednocześnie sposób zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych, zapewniając trwałość procesów i odnawialność zasobów przyrodniczych.

Plan ogólny gminy, definiuje przeznaczenie poszczególnych terenów, poprzez dostosowanie funkcji, struktury oraz intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych istniejących na danym terenie. Jednocześnie przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu określone w planie ogólnym, powinny zapewniać trwałość procesów przyrodniczych, a także likwidować lub ograniczać zagrożenia i negatywne oddziaływanie na środowisko oraz stanowić fundament pod uchwalanie planów miejscowych.

Normatywna część planu ogólnego dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustalania nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych. Dodatkowo w planie ogólnym można wyznaczyć granice obszarów uzupełnienia zabudowy – czyli obszarów, na których dopuszczalne będzie wydawanie decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z uzasadnieniem do uchwały nr 25/2024 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Przemęt konieczność przygotowania niniejszego opracowania wynika również z zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 2023 r. Zgodnie z wprowadzonymi zmianami Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r. W miejsce Studium ustawa wprowadza nowy akt planowania przestrzennego w postaci planu ogólnego. Plan ogólny określi podział gminy na strefy planistyczne oraz wskaże gminne standardy urbanistyczne. Dodatkowo w planie ogólnym można określić obszary uzupełnienia zabudowy oraz ustalić gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej. Plan ogólny gminy uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny będzie stanowił akt prawa miejscowego.

W oparciu o zapisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz dokumentów wykonawczych do ww. ustawy wprowadzono konieczność analizy potrzeb zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Przemęt, uwzględniając w szczególności prognozy demograficzne. Gmina Przemęt posiada 37 aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają 2,5% powierzchni całej gminy (Bank Danych Lokalnych, stan na 2023 r.).

Na podstawie przeprowadzonych analiz zapotrzebowania na nową zabudowę, w której to w pierwszej kolejności uwzględniono tereny wyznaczone w obowiązujących planach miejscowych oraz luki w zabudowie zapewniające i umożliwiające realizację zabudowy mieszkaniowej, nie wyznaczono dodatkowych terenów umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej.

Z kolei rozmieszczenie terenów przeznaczonych pod pozostałe funkcje podyktowane było uwzględnieniem obecnego zagospodarowania, możliwością rozwoju gminy oraz zapisami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania terenu.

2. Ustalenia projektu Planu Ogólnego

Mając na uwadze charakterystykę stref planistycznych stanowiącą załącznik do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r., w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 poz. 2758) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, dokonano ustalenia stref planistycznych.

Dla każdej z powyższych stref, z wyjątkiem strefy otwartej i strefy komunikacyjnej określono wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, nie mniejsze niż określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju

i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r., w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 poz. 2758). Ponadto mając na uwadze lokalne uwarunkowania i politykę przestrzenną gminy Przemęt określono wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz zakres profilu dodatkowego każdej ze stref. Odstąpiono od wyznaczenia niektórych parametrów dla strefy zieleni i rekreacji.

Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
		podstawowy	dodatkowy	
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód 3	30
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20

SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultury religijnej, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-
SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-

Źródło: Załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. (Dz. U. poz. 1775)

3. Powiązanie projektu Planu Ogólnego z innymi dokumentami

Zgodnie z art. 13a, ust. 5, pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130 ze zm.) plan ogólny w zakresie: stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych oraz obszarów zabudowy śródmiejskiej, uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania gmina będzie posiadała większy wpływ na delimitację i określanie terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne. Jest to niezbędne rozwiązanie aby zapobiegać niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy.

Jednocześnie, zapisy planu ogólnego jako dokumentu wyrażającego politykę przestrzenną szczebla lokalnego muszą być zgodne z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Plan ogólny, jako dokument niższego rzędu, powinien uwzględniać cele i kierunki rozwoju Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego zatwierdzonego Uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019 r., poz. 4021). Projekt planu ogólnego w zakresie, który obejmuje jest dostosowany do powyższego dokumentu poprzez uwzględnienie m.in. przebiegu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony środowiska, kierunków rozwoju osadnictwa.

Na dzień sporządzania projektu planu ogólnego gminy Przemęt, obowiązuje dokument pn. „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” - PEP2030. To strategia zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje "Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)". Cele szczegółowe będą monitorowane za pomocą zestawu wskaźników oraz realizowane poprzez kierunki interwencji:

1. Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód.
2. Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania.
3. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb.
4. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.
5. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.
6. Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
7. Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.
8. Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa.
9. Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.
10. Przeciwdziałanie zmianom klimatu.
11. Adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
12. Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.
13. Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Projekt planu ogólnego powiązany jest z powyższym dokumentem, m. in. poprzez uwzględnienie ustaleń z zakresu ochrony gleb, jakości wód powierzchniowych, gospodarowania odpadami, jakości powietrza, wyeliminowania potencjalnych źródeł hałasu, zachowania różnorodności biologicznej, podczas ustalania stref planistycznych.

W związku z członkostwem w Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. PEP2030 sprzyja realizacji celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatycznoenergetycznej UE do 2030, Konwencji MARPOL o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, Konwencji Helsińskiej HELCOM oraz trzech konwencji z Rio: Konwencji w sprawie zmian klimatu, Konwencji o różnorodności biologicznej i Konwencji o pustynnieniu. Podstawą globalnej polityki klimatycznej jest Porozumienie paryskie, ratyfikowane także przez Polskę. Jego głównym celem jest podjęcie wspólnych wysiłków na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu przy jednoczesnym uwzględnianiu kwestii zrównoważonego rozwoju oraz przeciwdziałaniu ubóstwu.

W planie ogólnym gminy Przemęt przedstawiono rozwiązania, które uwzględniają cele przestrzenne oraz środowiskowe wynikające z dokumentów przyjmowanych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym. Podstawowe działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację

przyrodniczą negatywnego oddziaływania na środowisko są spójne z wymaganiami stawianymi w zakresie ochrony środowiska i przyrody na wyższych poziomach zarządzania terytorialnego.

4. Skutki braku realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego

Jednym z głównych założeń nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wygaszenie obowiązywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i zastąpienie go planem ogólnym. Z uwagi na zawarte w znowelizowanej ustawie terminy graniczne obowiązywania studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 r.

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Zapisy planu ogólnego uwzględniane będą przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Nowelizacja przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła w art. 61 ust. 1 pkt 1a warunek, że teren położony jest na obszarze uzupełnienia zabudowy. Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania gmina będzie posiadała większy wpływ na delimitację i określanie terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne. Jest to niezbędne rozwiązanie aby zapobiegać niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy.

Jeżeli do końca 2025 r. nie wejdzie w życie plan ogólny gminy, niemożliwe będzie uchwalanie planów miejscowych i wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wyjątkami będą wszczęte i niezakończone procedury uchwalenia planu miejscowego lub jego zmiany, względem których do końca 2025 r. ogłoszono o terminie wyłożenia projektu planu do publicznego wglądu oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiany dotyczące wyłącznie lokalizacji inwestycji celu publicznego lub dotyczące wyłącznie lokalizacji inwestycji w zakresie gospodarowania strategicznymi zasobami naturalnymi kraju w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju lub działalności.

Mając na uwadze powyższe skutkiem nieuchwalenia planu ogólnego gminy do końca 2025 r. będzie brak możliwości podjęcia nowych procedur planistycznych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Doprowadzenie do takiej sytuacji może spowodować zatrzymanie ruchu inwestycyjnego i ograniczenie rozwoju gminy.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu Planu Ogólnego

Zarówno istniejące jak i potencjalne problemy ochrony środowiska w gminie Przemęt wynikają przede wszystkim z przebiegu drogi wojewódzkiej nr 305 i 316 oraz często niekontrolowanego rozwoju terenów zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-usługowej. Bowiern zarówno drogi wojewódzkie jak i czynna linia kolejowa przebiegają jedynie przez fragment terenu gminy. Ponadto z uwagi na występowanie zabudowy produkcyjnej występuje także hałas związany z zabudową produkcyjną. Obecne użytkowanie terenów gminy nie stanowi większego zagrożenia dla środowiska przyrodniczego. Większość terenów stanowią grunty rolne i lasy.

Do istniejących problemów należy również ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w wyniku postępującej urbanizacji. Teren gminy narażony jest na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć. Dodatkowo jako problem związany z ochroną środowiska należy wskazać brak pełnej sieci kanalizacji sanitarnej.

Istotne dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego są niezakłócone powiązania pomiędzy wszystkimi elementami ekosystemów. W związku z tym, należy zwrócić uwagę na postępujące ograniczenie migracji zwierząt dzikich w wyniku tworzenia nowej zabudowy. Należy jednak podkreślić, że wiele obecnie występujących gatunków zwierząt na omawianym obszarze to gatunki synantropijne.

Opracowywany dokument dotyczy terenów już przekształcanych oraz otwartych, dla których najistotniejsze jest zapewnienie różnorodności biologicznej, ochrona walorów środowiskowych, ograniczenie

zanieczyszczeń przenikających do gleby oraz powietrza, a także niwelacja negatywnego wpływu rozwoju zabudowy na stan środowiska przyrodniczego i krajobraz.

Jednocześnie należy podkreślić, że poprzez wyznaczenie terenów inwestycyjnych oczywisty jest fakt wzrostu emisji zanieczyszczeń, to jednak dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym i technicznym substancje niepożądane dla środowiska są ujmowane (np. poprzez sieć kanalizacji czy odpowiednią gospodarkę odpadami) i ich zagrożenie względem otaczającego środowiska przyrodniczego jest, przynajmniej po części, neutralizowane/ograniczone.

Ponadto zaledwie na niewielkim obszarze gminy Przemęt obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, co za tym idzie ruch budowlany opiera się głównie o wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy pozwoli na usystematyzowane wprowadzanie nowej zabudowy i zwiększy kontrolę nad rozprzestrzenianiem się zabudowy. Jednocześnie większość nowych inwestycji będzie musiała być realizowana w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, co doprowadzi do ograniczenia terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne.

Zasadne jest, aby na obszarach gdzie widoczna jest presja na wprowadzanie nowego zainwestowania na terenach niezabudowanych, dopuszczać zabudowę w sposób usystematyzowany (o ile warunki środowiska na to pozwalają). Dlatego nie przewiduje się drastycznego wpływu na krajobraz, tym bardziej że planowane funkcje winny być tożsame z istniejącymi w sąsiedztwie, a nade wszystko nieuciążliwe dla obecnego zagospodarowania i środowiska naturalnego.

6. Ochrona środowiska w aktach prawa międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego oraz sposoby uwzględnienia tych zapisów w projekcie Planu Ogólnego

Projekt planu ogólnego został opracowany zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Przede wszystkim, uwzględnionym dokumentem rangi międzynarodowej jest Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro z dnia 5 czerwca 1992 roku, wprowadzająca odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej. Samo prowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenie niniejszej prognozy jest realizacją celów ustanowionych na szczeblach międzynarodowym.

Dokumenty, które uwzględniono, z uwagi na przynależność Polski do Unii Europejskiej to m.in.: dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985), dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992), czy dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001). W wyżej wymienionych dokumentach, celami priorytetowymi są: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

W projekcie planu ogólnego uwzględniono przede wszystkim zapisy wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. Projekt planu ogólnego realizuje również cel szczebla krajowego ustanowiony w Konstytucji RP. Opracowując projekt planu kierowano się bowiem zasadą zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z art. 5 Konstytucji RP „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Założenia zrównoważonego rozwoju zostały uwzględnione w projekcie planu ogólnego, m.in. poprzez utrzymanie i wprowadzenie nowych obszarów biologicznie czynnych, ochronę zieleni naturalnej, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zalecenia dotyczące wprowadzanie nowych nasadzeń.

Jednocześnie dokumentami strategicznymi, określającymi cele i zasady trwałego rozwoju kraju dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego, a ważnymi z punktu projektu planu, są:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju,
- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,

Najważniejsze cele ww. dokumentów zostały uwzględnione w projekcie planu ogólnego, tj.:

- zachowanie zgodności charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego;
- zachowanie zgodności poziomu i intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odporności na degradację;
- likwidacja zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce;
- ochrona przyrody i krajobrazu;
- uwzględnienie w planie ogólnym elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej;
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty.

IV. PRZEWDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu i podłoże

Na terenie objętym opracowaniem nie przewiduje się istotnych zmian ukształtowania powierzchni. Plan ogólny w znacznej mierze sankcjonuje stan istniejący. Przekształceniom mogą ulec jedynie tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem. Wszelkiego rodzaju przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu planu ogólnego są ustalenia określające maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto zakłada się, iż w obrębie terenów już zainwestowanych skutki realizacji planu będą najmniejsze. Proces inwestycyjny spowoduje uszczelnienie tych fragmentów oraz niezauważalnie wpłynie na krajobraz, poprzez rozcięcie naturalnych form geomorfologicznych w wyniku prac makro- i mikroniwelacyjnych. Przekształcenia powierzchni ziemi w wyniku ww. inwestycji będą trwałe. Niemniej jednak, uwzględniając fakt, iż będą się one odbywać na gruntach już przekształconych przez człowieka oraz w ich sąsiedztwie, można uznać, że realizacja ustaleń planu nie będzie miała istotnego wpływu na rzeźbę terenu i gleby. Zmiany te będą miały charakter lokalny i mało istotny.

Uwzględniając ochronę gruntów polegającą na ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne, przeanalizowano klasyfikację bonitacyjną gleb. Pod tereny związane z zabudową przeznaczano przede wszystkim grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Z uwagi na to, że rezerwy terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych oraz luki w zabudowie zapewnią zaspokojenie przewidywanych potrzeb w zakresie zabudowy mieszkaniowej, nie wyznaczono dodatkowych terenów umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej. Strefy wyznaczone w planie ogólnym w znacznym stopniu odpowiadają ustaleniom zawartym w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Oprócz powyższych wyznaczono strefy usługowe i gospodarcze, których funkcja została ustalona w dotychczasowym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Przemęt. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego częściowo wpłynie

na zmianę dotychczasowego środowiska (w stosunku do stanu obecnego), zainwestowane zostaną tereny rolnicze. Jednak zostało to umożliwione już w obecnie obowiązujących planach miejscowych, których ustalenia zostały odzwierciedlone w zapisach planu ogólnego. Dodatkowo wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy spowoduje, że zainwestowane zostaną tereny o w pełni wykształconej i zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, które z założenia są terenami uzbrojonymi w podstawowe media oraz mają dostęp do istniejących dróg publicznych.

Pod względem warunków geologiczno-inżynierskich terytorium gminy nie przedstawia większych trudności dla sytuowania obiektów budowlanych. Mimo wszystko wskazane jest, aby przed wprowadzaniem nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi.

W związku z prowadzoną na terenie gminy eksploatacją złóż oraz planowaną kontynuacją, rekultywacji będą wymagać wszystkie wyrobiska pozostałe po eksploatacji surowców naturalnych. Powinny być one prowadzone zgodnie z ustalonymi wcześniej kierunkami rekultywacji, na podstawie decyzji administracyjnych.

2. Oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe

Plan ogólny nie ustala wprost zasad ochrony środowiska i jego zasobów w tym ochronę wód powierzchniowych i podziemnych. Jednak na etapie sporządzania projektu planu ogólnego, w trakcie wyznaczania stref planistycznych uwzględniono wymagania określone przepisami nadrzędnymi, jak również opracowaniami dotychczas sporządzonymi dla tego regionu. Jednym z nich jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Należy przestrzegać przepisów ochrony środowiska dla ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, w tym szczególnie ochrona wód GZWP nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin (Koło-Odra) i nr 304 Zbiornik międzymorenowy Przemęt (dawn. Zbąszyń), które powinny przejawiać się maksymalnym ograniczeniem zrzutów zanieczyszczeń (przede wszystkim substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w uzasadnieniu do planu ogólnego gminy Przemęt, uwzględniono obiekty infrastruktury technicznej. Uznano, że częściowo zrealizowana kanalizacja sanitarna stanowi istotną barierę rozwojową gminy, obniża jej standard cywilizacyjny oraz stanowi przyczynę skażenia gleby i wód. Budowa systemu odbioru i oczyszczania ścieków stanowi najpoważniejsze zadanie w ramach inwestycji komunalnych gminy. W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko, należy dążyć do odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych z terenów zabudowy do sieci kanalizacyjnej, przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe stosować jedynie jako rozwiązania tymczasowe. Szczególnie, ewentualne bezodpływowe zbiorniki na nieczystości powinny być szczelne i posiadać stosowne atesty, certyfikaty dopuszczające do użytku.

Jednym z głównych założeń nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wygaszenie obowiązywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i zastąpienie go planem ogólnym. Plan ogólny będzie wiążący dla ustaleń planów miejscowych. Szczegółowe zapisy w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej zostaną ustalone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Z uwzględnieniem, że docelowy pobór wody do celów bytowych ma odbywać się z sieci wodociągowej lub do czasu realizacji sieci wodociągowej z indywidualnych ujęć wody, w tym ze studni głębinowej. Z kolei docelowy pobór wody do celów przemysłowych powinien odbywać się z sieci wodociągowej lub do czasu realizacji sieci wodociągowej z indywidualnych ujęć wody, a zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru dla jednostek osadniczych: zgodnie z przepisami odrębnymi.

Natomiast w zakresie odprowadzania ścieków w szczegółowych dokumentach planistycznych należy uwzględnić, że docelowe odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych będzie odbywać się do kanalizacji sanitarnej. Przy czym do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej możliwe jest odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych do szczelnych zbiorników bezodpływowych. Jednak nie dopuszcza się odprowadzania ścieków

bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Docelowe odprowadzanie ścieków przemysłowych powinno odbywać się do kanalizacji sanitarnej lub przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalni.

Przy czym sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, należy precyzyjnie określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, co zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami. Mimo że zgodnie z przepisami, gdy podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadnione, właściciele tych nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy przydomową oczyszczalnię ścieków, Jednak należy dążyć do jak największej ilości podłączeń nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej. Jest to rozwiązanie najbardziej skuteczne pod względem ochrony środowiska. Przy rozwiązaniach indywidualnych, częściej dochodzi do awarii, wycieków spowodowanych nieszczelnością zbiorników bądź celowych zrzutów nieczystości na pola, wywóz przez nieuprawnione osoby.

Z kolei w zakresie infiltracji wód opadowych zapisy planu ogólnego jednoznacznie określają minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla każdej strefy. Wyznaczając strefy umożliwiające realizację zabudowy uwzględniano ich położenie względem uwarunkowań wynikających z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wałów przeciwpowodziowych oraz pasów o szerokości 50 m od stopy wału oraz obszarów gruntów zmeliorowanych. Szczegółowe zasady odprowadzenia wód opadowych i roztopowych zostaną określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy. Z uwzględnieniem przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększenie małej retencji wodnej, umożliwienie tworzenia zbiorników retencyjnych czy instalacji do zbierania wody opadowej. Istotna jest również dalsza dbałość o wszelkie formy naturalnej retencji, tj. torfowiska, obszary bagienne, niewielka retencja leśna, retencja glebowo-gruntowa, retencja dolin rzecznych, retencja niewielkich akwenów (stawy, oczka wodne).

W celu ochrony jakości wód, wzdłuż cieków i brzegów zbiorników wodnych wyznaczono strefy buforowe (strefa otwarta, strefa zieleni i rekreacji), które uniemożliwiają realizację zabudowy na tych terenach lub zabudowę o bardzo niskiej intensywności. Dodatkowo ustalenia te mają na celu zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów cieków wodnych oraz stanowiących tzw. zadrzewienia śródpolne.

Cała gmina Przemęt położona jest w dorzeczu Odry. Przez gminę przepływają Środkowy i Południowy Kanał Obry, które wraz z rowem kapłoniec, Barchlin – Brzeźniak, rzeką Solecką, kanałem mochyńskim, kanałem błotnickim, kanałem kaszczorskim, kanałem przemęckim, rowem Popowo, rowem Głównym, rowem Kluczewo i Strugą Kaszczorską tworzą system melioracyjny. Ponadto w granicach gminy znajduje się 12 jezior o łącznej powierzchni około 710 ha. Wszystkie jeziora są powiązane ze sobą licznymi ciekami, a większość znajduje się na terenie Pojezierza Sławskiego. Pozostałe ciek wodne gminy to w większości system kanałów stałe lub okresowo płynących. Tereny wód powierzchniowych zostały ujęte w zasięgu strefy otwartej.

Podjęte w projekcie planu ogólnego ustalenia w zakresie każdej ze stref planistycznych nie powinny znacząco negatywnie oddziaływać na wody powierzchniowe oraz na rośliny i zwierzęta związane ze środowiskiem wodnym, mogące występować w okolicach inwestycji. Każdorazowo podczas ich wyznaczania uwzględniano wymagania dotyczące ochrony środowiska, a także ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz poszanowania dóbr kultury. Szczegółowe zapisy w zakresie określenia zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu zostaną ustalone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy. Na etapie ich sporządzania należy uwzględnić, że planowane inwestycje nie mogą zmieniać rzeźby terenu oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz stanowić przeszkody w osiągnięciu optymalnego stanu wód. Należy do minimum ograniczyć działania przy brzegach zbiorników wodnych np. usuwanie trzciny, nasypywanie piasku, itp. Należy mieć na względzie, że szczegółowe warunki korzystania z wód lub wykonywanie urządzeń wodnych, najczęściej związane jest z uzgodnieniem z instytucją Wody Polskie. Decyzje w tym zakresie wydawane są w postaci pozwolenia, zgłoszenia czy oceny wodnoprawnej.

Obszar objęty planem ogólnym znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, w tym szczególna ochrona wód GZWP nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin (Koło-Odra) i nr 304 Zbiornik międzymorenowy

Przemęt (dawn. Zbąszyń), które powinny przejawiać się maksymalnym ograniczeniem zrzutów zanieczyszczeń (przede wszystkim substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych.

Zapisy projektu planu ogólnego pozwolą, aby stan wód gruntowych nie uległ pogorszeniu w wyniku potencjalnych zanieczyszczeń mogących pochodzić z wprowadzanej zapisami planu ogólnego funkcji terenu. Przy czym zabudowa większej liczby terenów może przyczynić się w zakresie wód powierzchniowych do zagrożenia ich zanieczyszczeniami na terenach o nieregulowanej gospodarce wodno-ściekowej oraz możliwości zmiany kierunku spływu wód opadowych w obszarze wykonywania ziemnych prac budowlanych oraz z terenów zabudowanych i utwardzonych.

Jednocześnie na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy zostaną uszczegółowione zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem środowiska gruntowo – wodnego.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych. Na terenie gminy Przemęt woda dostarczana jest z 5 ujęć wody podziemnej, które zlokalizowane są w miejscowości: Nowa Wieś, Wieleń, Mochy, Poświętno oraz Sączkowo. Z ujęcia wody w miejscowości:

- Nowa Wieś woda dostarczana jest do miejscowości: Nowa Wieś, Perkowo, Solec, Solec Nowy, Przemęt - Zaborowo,
- Wieleń woda dostarczana jest do miejscowości: Wieleń, Kaszczor, Osłonin,
- Mochy woda dostarczana jest jedynie do miejscowości Mochy,
- Poświętno woda dostarczana jest do miejscowości: Poświętno, Popowo Stare, Biskupice, Barchlin, Bucz, Bucz Nowy, Sokolowice,
- Sączkowo woda dostarczana jest do miejscowości: Sączkowo, Przemęt, Kluczewo, Błotnica, Olejnica, Radomierz, Starkowo, Siekowo, Siekówko i Borek.

Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Przemęt posiadają strefy ochronnej. Dla wymienionych powyżej ujęć wody Dyrektor Zarządu Zlewni w Zielonej Górze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał decyzje w sprawie ustanowienia stref ochronnych bezpośredniej, które zawierają oznaczenia aktów prawa miejscowego lub decyzji ustanawiających te strefy oraz zakazy, nakazy i ograniczenia obowiązujące na tych terenach. Są to kolejno dla ujęcia wody:

- Nowa Wieś - strefa ochronna ujęcia wody NOWA WIEŚ ustanowiona decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.75.2019.PKr z 15.01.2020,
- Wieleń - strefa ochronna ujęcia wody WIELEŃ ustanowiona decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.72.2019.PKr z 15.01.2020,
- Mochy - strefa ochronna ujęcia wody MOCHY ustanowiona decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.77.2019.PKr z 15.01.2020,
- Poświętno - strefa ochronną ujęcia wody POŚWIĘTNO ustanowiona decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.76.2019.PKr z 15.01.2020,
- Sączkowo - strefa ochronna ujęcia wody SĄCZKOWO ustanowiona decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.74.2019.PKr z 15.01.2020.

W projekcie planu ogólnego uwzględniono lokalne uwarunkowania z zakresu gospodarki wodnej, natomiast szczegółowe zapisy określać będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 18 października 2016r. przez Prezesa Rady Ministrów do celów środowiskowych wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód podziemnych należą:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,

- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Mając na uwadze powyższe, dla jednolitych części wód podziemnych – JCWPd nr 59 (GW600059) oraz JCWPd nr 69 (GW600069), celem środowiskowym będzie uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

Realizacja ustaleń planu ogólnego nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Wprowadzone zapisy planu ogólnego częściowo odzwierciedlają obecny sposób zagospodarowania terenu nie wyznaczono nowych stref pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową. Dokonano wyznaczenia stref usługowych oraz gospodarczych na gruntach dotychczas użytkowanych rolniczo, co wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń środowiska gruntowo – wodnego pochodzących ze źródeł rolniczego. Ustalono strefy otwarte oraz zieleni i rekreacji uwzględniają zachowanie istniejących zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów cieków wodnych. Należy również podkreślić, że obszar gminy Przemęt w niewielkim procencie pokryty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co za tym idzie ruch budowlany opiera się głównie o wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy pozwoli na usystematyzowane wprowadzanie nowej zabudowy i zwiększy kontrolę nad rozprzestrzenianiem się zabudowy. Jednocześnie większość nowych inwestycji będzie musiała być realizowana w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, co doprowadzi do ograniczenia terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne.

Wdrożenie zapisów planu ogólnego nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Zarówno na projektowanych jak i istniejących terenach plan ogólny przyczynić się może do poprawy jakości wód. Dokument wskazuje przeznaczenie terenów, a szczegółowe zasady ich zagospodarowania i wykorzystania tj. regulacje dotyczące: gospodarki wodno-ściekowej, infiltracji wód opadowych i ich potrzebę zagospodarowania oraz ograniczenia zanieczyszczeń wód pochodzenia rolniczego zostaną określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania lub decyzji o warunkach zabudowy.

3. Oddziaływanie na faunę, florę i różnorodność biologiczną oraz obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Realizacja ustaleń planu ogólnego może przyczynić się do oddziaływań, mogących mieć istotny wpływ na kształtowanie zasobności i charakteru lokalnej flory i fauny. Zmiana sposobu użytkowania terenu, realizacja nowej zabudowy czy dróg może prowadzić do powstawania lokalnych barier przyrodniczych. Częściowo tereny niezagospodarowane zostaną zainwestowane, jednak odbywać się to będzie w ramach skoordynowanych działań porządkujących. Mimo to należy liczyć się z ograniczeniem możliwości migracji zwierząt i roślin oraz ograniczeniem miejsc do bytowania lokalnej fauny, czy miejscową degradacją istniejącej szaty roślinnej. Dlatego tak ważne jest aby w otoczeniu terenów zurbanizowanych, gdzie zmieniają się warunki siedliskowe szaty roślinnej oraz wprowadzana jest nowa zieleń urządzona, odpowiednio dobierać wprowadzane gatunki, przede wszystkim gatunki rodzime, zgodne z naturalnymi siedliskami przyrodniczymi. Wskazane jest, aby w ramach inwestycji ograniczać wycinkę terenów leśnych oraz istniejących zadrzewień do niezbędnego minimum, ze względu na ich funkcję ochronną.

Spośród obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. 2023 poz. 1336 ze zm.), w zasięgu gminy Przemęt występują: Obszar Chronionego Krajobrazu – Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska oraz Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice, Przemęcki Park Krajobrazowy, rezerваты przyrody: Wyspa Konwaliowa, Torfowisko nad Jeziorem Świętym, Jezioro Trzebidzkie, Obszary Natura 2000: Wielki Łęg Obrzański oraz Pojezierze Sławskie, obszar ochrony siedlisk: Ostoja Przemęcka oraz liczne pomniki przyrody.

W zasięgu gminy Przemęt dla wybranych form ochrony przyrody ustanowiono plany zadań ochronnych oraz plany ochrony, które zestawiono w poniżej tabeli.

Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony	
Forma ochrony przyrody	Dokument
Rezerwat przyrody Wyspa Konwaliowa	Rozporządzenie Nr 2/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Wyspa Konwaliowa"
Rezerwat przyrody Torfowisko nad Jeziorem Świętym	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym”
Rezerwat przyrody Jezioro Trzebidzkie	Brak
Przemęcki Park Krajobrazowy	Brak
Obszar chronionego krajobrazu Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice	Brak
Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska	Brak
Obszar Natura 2000 Ostoja Przemęcka	Brak
Obszar Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański	- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004 - Zarządzenie nr 4/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 lutego 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004
Obszar Natura 2000 Pojezierze Sławskie	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011

Dla ww. planów zadań ochronnych i planów ochrony, zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania pożądanego stanu ochrony gatunków ptaków wraz z siedliskami będącymi przedmiotami ochrony. Określono także cele działań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, co przedstawiono w następujących tabelach.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków dla rezerwatu przyrody Wyspa Konwaliowa

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1	Wnikanie i dalszy rozwój populacji obcych geograficznie, ekspansywnych gatunków roślin, skutkujące ustępowaniem i wymieraniem gatunków rodzimych oraz degeneracją fitocenozy	Okresowe usuwanie okazów niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>) i kwitnących osobników robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>). W przypadku niecierpka zabieg należy przeprowadzić wczesnym latem w okresie 2007-2009 - przed rozpoczęciem kwitnienia. Rośliny należy wyrwać w całości i usunąć poza teren rezerwatu. W okresie jesiennym (od września) 2007 roku wyciąć kwitnące okazy robinii. W następnych latach kontrolować i w przypadku pojawienia się odrośli - usuwać je przez wycinanie. Wycięte egzemplarze drzew oraz odroślą pozostawić na miejscu do naturalnego rozkładu
2	Starzenie się drzewostanów przy jednoczesnym braku odnowień naturalnych	Obserwacja procesu pojawiania się odnowień naturalnych, pielęgnacja i renaturalizacja istniejących odnowień sztucznych, założenie dwóch powierzchni odnowieniowych oraz dwóch powierzchni kontrolnych, o areale po 20 arów każda
3	Niekontrolowana penetracja przez ludzi	Utrzymanie czytelnego oznakowania rezerwatu, edukacja społeczności lokalnej

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji dla rezerwatu przyrody Wyspa Konwaliowa

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1	Wprowadzenie sztucznych odnowień drzewostanu na wyznaczonych powierzchniach	Wykonanie i pielęgnacja podsadzeń dębowo - bukowych na dwóch wytyczonych i ogrodzonych powierzchniach o areale 20 arów każda oraz wytyczenie i ogrodzenie dwóch powierzchni porównawczych o areale 20 arów każda. Oddział 224b - LMśw, Db-So, drzewostan dębowy w wieku 177 lat, zadrzewienie 0,8, zwarcie przerywane. Oddział 224d - BMw, So, 5 Ol, 3 Brz, 2 Św - drzewostan w wieku 72 lat, zadrzewienie 0,3, zwarcie luźne	Północna część wydzielenia 224b i środkowa część wydzielenia 224d, powierzchnie zlokalizować poza strefami całorocznej ochrony gniazd ptaków lęgowych
2	Powstrzymanie procesu wkraczania i dalszego rozwoju populacji obcych geograficznie gatunków roślin	Usunięcie wszystkich egzemplarzy niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>) i kwitnących osobników robinii akacjowej (<i>Robinia pseudacacia</i>). Po wykonaniu zabiegu - coroczne kontrole, a w razie potrzeby - powtórzenie zabiegu. Monitorowanie liczebności czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>) i w przypadku pojawienia się osobników pochodzenia generatywnego — ich usuwanie	Cały obszar rezerwatu
3	Usuwanie obcych elementów infrastruktury, stanowiących potencjalne zagrożenie dla zwierząt	Po spełnieniu funkcji, usunięcie ogrodzeń wokół dawnych powierzchni odnowieniowych	Ogrodzone powierzchnie odnowieniowe w wydzieleniach 224b, bx oraz d

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków dla rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym”

		Zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczania
Wewnętrzne	Istniejące	Ekspansja drzew i krzewów związana ze spadkiem poziomu wód gruntowych	Usuwanie drzew i krzewów
		Rozprzestrzenianie się gatunku obcego — <i>erechitesa</i> jastrzębcowatego <i>Erechtites hieracifolia</i>	Wrywanie osobników i usuwanie poza teren rezerwatu
		Zanikanie procesów akumulacji torfu i postępujące murszenie torfu	Brak
		Niewielka powierzchnia pla torfowcowego i mała intensywność procesów torfotwórczych	Brak
	Potencjalne	Wędkarstwo	Brak
		Budowa urządzeń wodnych, np. pomostów	Likwidacja nielegalnych urządzeń wodnych
	Istniejące	Wkraczanie i ekspansja gatunków obcych geograficznie	Usuwanie gatunków obcych

Zewnętrzne	Potencjalne	Eksploracja złóż kruszyw w sąsiedztwie rezerwatu	Brak
		Melioracje odwadniające w sąsiedztwie rezerwatu	Brak

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r.

Działania ochronne na obszarze ochrony ścisłej i czynnej z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji dla rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym”

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
Działania na obszarze ochrony ścisłej			
1.	Monitoring Jeziora Świętego	Badania Jeziora Świętego w następującym zakresie: - powierzchnia lustra wody, - liczba i pokrycie gatunków roślin, - obecność gatunków obcych oraz rodzimych ekspansywnych, - barwa wody. - odczyn wody, - przewodnictwo elektrolityczne wody, - wskaźnik hydrochemiczny HDI, - przezroczystość wody. Co trzy lata w okresie obowiązywania planu ochrony	Pododdz. 244g, obręb Mochy, Nadleśnictwo Kościan
2.	Monitoring roślinności torfowiskowej	Badania roślinności torfowiskowej metodą Braunja-Blanqueta — wykonywanie zdjęć fitosocjologicznych. Badaniami należy objąć wszystkie typy roślinności torfowiskowej oraz bór bagienny. Dla gatunków rzadkich lub zagrożonych należy oszacować zasoby populacji na terenie rezerwatu. Co trzy lata w okresie obowiązywania planu ochrony	Pododdz 244b, c, g, obręb Mochy, Nadleśnictwo Kościan
Działania na obszarze ochrony czynnej			
3.	Usuwanie drzew i krzewów z torfowiska przejściowego — siedliska przyrodniczego 7140	Wycięcie wszystkich drzew i krzewów. W przypadku drzew — wycięcie z pozyskaniem drewna; w pozostałych przypadkach (formy krzewiaste, siewki itp.) — wycięcie poniżej szyi korzeniowej lub wyrwanie wraz z usunięciem uzyskanej biomasy poza teren rezerwatu. W pierwszych dwóch latach obowiązywania planu ochrony, następnie przez cały okres obowiązywania planu ochrony w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na 5 lat	Płaty siedliska przyrodniczego 7140 zlokalizowane w pododdz 244d, f, obręb Mochy, Nadleśnictwo Kościan; łącznie na powierzchni ok. 325 m ²
4.	Monitoring roślinności torfowiskowej	Badania roślinności torfowiskowej metodą Brauna-Blanqueta — wykonywanie zdjęć fitosocjologicznych. Badaniami należy objąć wszystkie typy roślinności torfowiskowej oraz bór bagienny. Dla gatunków rzadkich lub zagrożonych należy oszacować zasoby populacji na terenie rezerwatu. Co trzy lata w okresie obowiązywania planu ochrony	Pododdz. 244d, f, obręb Mochy, Nadleśnictwo Kościan

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony na obszarze Natura2000 Ostoja Przemęcka PLH300041 w części pokrywającej się z rezerwatem

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
-----	-------------------	-----------------

1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spadek poziomu wody — wypływanie się jeziora (K01.03), - niewielka powierzchnia pla torfowcowego i mała intensywność procesów torfotwórczych (K06), - zanik torfowiska w sąsiedztwie jeziora (K06) <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wędkarstwo (F02.03), - eksploatacja złóż kruszyw w sąsiedztwie rezerwatu (C01.01), - melioracje odwadniające w sąsiedztwie rezerwatu (J02.01). - budowa urządzeń wodnych w rezerwacie, np. pomostów (F02.03)
2.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spadek poziomu wód gruntowych (K01.03), - ekspansja gatunków obcych (101.102), - zarastanie przez drzewa i krzewy (K02.01) <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - eksploatacja złóż kruszyw w sąsiedztwie rezerwatu (C01.01), - melioracje odwadniające w sąsiedztwie rezerwatu (J02.01)
3.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	
4.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio- Caricetea</i>)	

Przy opisie zagrożeń w nawiasach podano ich kody zgodnie z *Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1* opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska
 Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r.

Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemęcka PLH300041 w części pokrywającej się z rezerwatem

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1) Utrzymanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 0,4 ha 2) Utrzymanie obecnego, niezadowolającego* stanu ochrony
2.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Utrzymanie obecnego, niezadowolającego stanu ochrony poprzez zmniejszenie zwarcia drzew i krzewów do poziomu < 5%
3.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	
4.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio- Caricetea</i>)	

* niezadowolający stan ochrony został zdefiniowany w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.)
 Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przemęcka PLH300041 w części pokrywającej się z rezerwatem

Lp-	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych			

1.	Wycięcie wszystkich drzew i krzewów. W przypadku drzew — wycięcie z pozyskaniem drewna; w pozostałych przypadkach (formy krzewiaste, siewki itp.) — wydęcie poniżej szyi korzeniowej lub wyrwanie wraz z usunięciem uzyskanej biomasy poza teren rezerwatu. W pierwszych dwóch latach obowiązywania planu ochrony, następnie przez cały okres obowiązywania planu ochrony w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na 5 lat	Platy siedliska przyrodniczego 7140 zlokalizowane w pododdz. 244d. f obręb Mochy, Nadleśnictwo Kościan; łącznie na powierzchni ok. 325 m ²	Miejscowy nadleśniczy
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu celów działań ochronnych			
2.	Ocena stanu ochrony zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34. poz. 186 z późn. zm.). Co trzy lata w okresie obowiązywania planu ochrony począwszy od trzeciego roku	Siedlisko przyrodnicze: — 3160: pododdz. 244g; — 7110, 7120 i 7140: pododdz. 244d.f. g obręb Mochy Nadleśnictwo Kościan	Sprawujący nadzór nad obszarem

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony dla obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004

Lp.	Przedmioty ochrony	Opis zagrożeń
1.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaprzestanie użytkowania łąk, w dużej mierze w wyniku utrzymującego się wysokiego poziomu wód na łąkach (A03.02. A03.03) - drapieżnictwo wrony siwej <i>Corvus cornix</i>, kruka <i>Corvus corax</i> i lisa <i>t/ulpes vulpes</i> niszczących lęgi (102) - prace agrotechniczne (włókowanie, koszenie łąk) prowadzone w okresie gniazdowania, tj. w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca (A11) <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrata siedlisk łągowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego, polegającego na zmianach częstości i długości czasu zalewów w dolinie (J02.04) - utrata siedlisk łągowych w wyniku deniwelacji powierzchni dolin rzecznych; zasypywanie starorzeczy i zagłębień terenu okresowo wypełnianych wodą (J02.01) - utrata siedlisk łągowych w wyniku zalesiania łąk (B.01) - utrata siedlisk łągowych w wyniku zabudowy mieszkaniowej lub rekreacyjnej (E01.03) - zbyt wysoka obsada bydła na pastwiskach (A04.01.01) - wzrost intensywności ruchu turystycznego w okolicach łągowisk na terenach nadrzecznych (G01) - rozbudowa sieci utwardzonych dróg kołowych w dolinach rzecznych i zwiększanie intensywności ruchu samochodów na istniejących drogach przylegających do łągowisk gatunku (D01.02)
2.	A140 Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaprzestanie użytkowania łąk, w dużej mierze w wyniku utrzymującego się wysokiego poziomu wód na łąkach (A03.02, A03.03)

	<p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrata siedlisk, na których ptaki zatrzymują się w czasie wędrówki wiosennej, w wyniku zmian reżimu hydrologicznego polegających na zmianach częstości i długości czasu zalewów w dolinie (J02.04) - jesienne polowania na kaczki powodujące płoszenie stad zatrzymujących się na żerowiskach (F03.01)
--	---

Przy opisie zagrożeń w nawiasach podano ich kody, zgodnie z *Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1* opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Źródło: Zarządzenie Nr 4/2019 RDOŚ w Poznaniu z dnia 28 lutego 2019 r. (...)

Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004

Lp.	Przedmioty ochrony	Cele działań ochronnych
1.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Poprawa stanu ochrony z niewłaściwego do niezadowalającego (U 1 *) poprzez użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych, zmniejszenie presji drapieżniczej ptaków krukowatych i lisa, zmniejszenie negatywnego wpływu gospodarki rolnej oraz czynna ochronę łągów
2.	A140 Siewka złota <i>Piuvialis apricaria</i>	Przywrócenie właściwego stanu ochrony (FV*) poprzez użytkowanie kośne użytków trwałych

* zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.)

Źródło: Zarządzenie Nr 4/2019 RDOŚ w Poznaniu z dnia 28 lutego 2019 r. (...)

Określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004

Lp.	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny
Działania dotyczące ochrony czynnej przedmiotów ochrony oraz ich siedlisk			
1.	Ograniczenie wielkości populacji ptaków krukowatych, tj. wrony sivej <i>Corvus cornix</i> i kruka <i>Corvus corax</i> . Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w zależności od wyników monitoringu określonego w pkt. 11.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
2.	Ograniczenie wielkości populacji lisa <i>Vulpes vulpes</i> poprzez zwiększenie jego rocznego pozyskania. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w zależności od wyników monitoringu określonego w pkt. 12.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właściwymi miejscowo kołami łowieckimi
3.	Wyszukiwanie i czynna ochrona łągów kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> . Czynna ochrona polegająca w szczególności na inkubacji jaj oraz, w razie potrzeby wolierowym odchowem piskląt. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
4.	Działanie obligatoryjne. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Zachowanie siedlisk kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> i siewki złotej <i>Pluvialis apricaria</i> na trwałych użytkach zielonych. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 lub właściciel lub zarządca nieruchomości na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów z tytułu obniżenia dochodowości

5.	Działanie fakultatywne. Koszenie zgodne z wymogami programu rolno- środowiskowo- klimatycznego dla kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> . Corocznie, począwszy od drugiego roku obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 lub właściciel lub zarządca nieruchomości na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów z tytułu obniżenia dochodowości
6.	Ochrona lęgów kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> przed zniszczeniem w trakcie prowadzonych prac agrotechnicznych poprzez uzgodnienie z właścicielem/dzierżawcą rezygnacji z prowadzenia prac w odległości do 10 m od gniazda od momentu jego wykrycia do 5 dni po podłożeniu jaj z wykluwającymi się pisklętami. Działanie ciągle realizowane corocznie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą gruntów
7.	Edukacja rolników użytkujących łąki w obszarze Natura 2000 na temat konieczności dostosowania terminów wykonywania zabiegów agrotechnicznych do potrzeb ochrony kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> . Działanie realizowane w pierwszych siedmiu latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
8.	Ograniczenie presji drapieżniczej ptaków krukowatych poprzez usunięcie wysokich drzew i krzewów w obszarze stałego występowania kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> . Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Fragment obszaru Natura 2000 określony na mapie stanowiącej załącznik nr 6	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych			
9.	Ocena stanu ochrony populacji rozrodzkiej kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> i populacji migrującej siewki złotej <i>Pluvialis aprincaria</i> zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.). Co 3 lata w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
10.	Monitoring stanu populacji lęgowej kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> poprzez określenie liczebności par lęgowych i liczby młodych ptaków odchowanych przez poszczególne pary. Działanie ciągle realizowane corocznie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
11.	Monitoring stanu populacji wrony siwej <i>Corvus comix</i> i kruka <i>Corvus corax</i> wraz z zaplanowaniem niezbędnego poziomu redukcji. Działanie ciągle realizowane corocznie w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
12.	Monitoring stanu populacji lisa <i>Vulpes vulpes</i> ze szczególnym uwzględnieniem inwentaryzacji nor. Działanie realizowane co 2 lata w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych wraz z zaplanowaniem niezbędnego poziomu redukcji.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Źródło: Zarządzenie Nr 4/2019 RDOŚ w Poznaniu z dnia 28 lutego 2019 r. (...)

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011

Lp.	Przedmioty ochrony	Opis zagrożeń
1	Bąk <i>Botaurus stellaris</i> A02 1	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska likwidacja szuwarów na brzegach jezior (J03.01). – Intensyfikacja turystyki nad jeziorami powodująca płoszenie ptaków (G01). – Zabudowa terenów położonych bezpośrednio nad jeziorami (E01).
2	Bączek <i>Ixohrychus minutus</i> A022	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska - likwidacja szuwarów na brzegach jezior (J03.01). – Intensyfikacja turystyki nad jeziorami powodująca płoszenie ptaków (G01)
3	Kania ruda <i>Milvus milvus</i> A074	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Prace leśne prowadzone w sezonie lęgowym, w szczególności polegające na wycinaniu drzew (B02.02). – Turystyka i rekreacja powodująca płoszenie ptaków (G01). – Lokalizowanie elektrowni wiatrowych w obszarze Natura 2000 oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie (C03.03)
4	Podróżniczek <i>Liiscinia svecica</i> A272	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska likwidacja szuwarów, zarośli i zadrzewień na brzegach jezior i kanałów, w tym pozyskiwanie trzciny (J03.01). – Przesuszenie siedlisk: szuwarów, zadrzewień i zakrzewień (J02, K01.03)
5	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> A008	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska likwidacja szuwarów na brzegach jezior (J03.01). – Intensyfikacja turystyki nad jeziorami powodująca płoszenie ptaków (G01). – Zabudowa terenów położonych nad jeziorami ((HO 1)
6	Gęgawa <i>Anser anser</i> A043	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska likwidacja szuwarów na brzegach jezior (J03.01).
7	Krakwa <i>Anas strepera</i> A0	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska - likwidacja szuwarów' na brzegach jezior (J03.01), – Intensyfikacja turystyki nad jeziorami powodująca płoszenie ptaków (G01)
8	Gągoł <i>Bucephala clanguta</i> A067	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Sporty wodne, w szczególności żeglarstwo (G01). – Wycinka lasów oraz dziuplastych drzew nad jeziorami (B02.02). – Tworzenie bariery poprzez ogradzanie działek nad jeziorami uniemożliwiającej migrację piskląt z gniazd na jeziora (G05.09)
9	Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i> A298	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska - likwidacja szuwarów na brzegach jezior (J03.01). – Intensyfikacja turystyki nad jeziorami powodująca płoszenie ptaków (G01) – Zabudowa terenów położonych bezpośrednio nad jeziorami (E01)
10	Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i> A323	Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchni siedliska likwidacja szuwarów na brzegach jezior (J03.01)

Źródło: ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU I REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011

Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011

Lp.	Przedmioty ochrony	Cele działań ochronnych
1	Bąk <i>Botaurus stellaris</i> A021	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.
2	Bączek <i>Ixohrychus minutus</i> A022	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.
3	Kania ruda <i>Milvus milvus</i> A074	Rozpoznanie liczebności populacji i stanu siedlisk gatunku.

4	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> A272	Rozpoznanie liczebności populacji i stanu siedlisk gatunku
5	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> A008	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.
6	Gęgawa <i>Anser anser</i> A 043	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.
7	Krakwa <i>Anas strepera</i> A051	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.
8	Gągoł <i>Bucephala clangula</i> A067	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.
9	Trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i> A298	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.
10	Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i> A323	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.

Źródło: ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU I REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011

Określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011

Lp.	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny
Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony			
1.	Kontrola terenowa potencjalnych siedlisk występowania kani rudej <i>Milvus milvus</i> w celu określenia rewirów lęgowych oraz ewentualnego odnalezienia gniazd. Działanie ciągle realizowane w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych, od drugiej dekady marca do połowy czerwca.	Potencjalne siedliska gatunku w obszarze Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właściwym miejscowo nadleśniczym.
2.	Kontrola terenowa potencjalnych miejsc lęgowych podróżniczka <i>Luscinia svecica</i> , polegająca na lokalizacji śpiewających samców. Ocena stanu siedlisk gatunku na stwierdzonych stanowiskach. Działanie realizowane w drugim roku obowiązywania planu zadań ochronnych, od początku kwietnia do końca lipca.	Potencjalne siedliska gatunku w obszarze Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych			
3.	Ocena stanu ochrony następujących gatunków: bąk <i>Botaurus stellaris</i> , bączek <i>Ixohrychus minutus</i> , kania roda <i>Milvus milvus</i> , podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> , perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> , gęgawa <i>Anser anser</i> , krakwa <i>Anas strepera</i> , gągoł <i>Bucephala clangula</i> , trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i> i wąsatka <i>Panurus biarmicus</i> . z zastosowaniem metodyki monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 i raportów, o których mowa w art. 38 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Działanie realizowane w czwartym, siódmym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

Źródło: ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU I REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011

Jednocześnie do lokalnych korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Przemęt można zaliczyć przede wszystkim doliny wśród cieków wodnych, układy zadrzewień śródpolnych, aleje wzdłuż dróg, oraz zieleń towarzyszącą ciekom wodnym. Natomiast funkcję lokalnych węzłów ekologicznych pełnią mniejsze i większe

skupiska leśne, ale także parki krajobrazowe towarzyszące dworom i zabudowaniom folwarcznym. Wszystkie te elementy, tworzące system wzajemnych powiązań, wpływają pozytywnie na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego gminy.

Ustalenia planu ogólnego dążą do ochrony walorów krajobrazowych terenu, prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami przyrody oraz kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej i rozwijania funkcji zgodnie z możliwościami środowiska. W planie ogólnym nie wprowadza się żadnych ustaleń kolidujących z celami ochrony przyrody. Ponadto żadne z ustaleń nie koliduje z celami ochrony obszarów Natura 2000, jednocześnie ustalenia respektują istniejące oraz potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony, tj. kulika wielkiego i siewki złotej. Nie przewiduje się także naruszania stanowisk gatunków chronionych.

Plan ogólny w znacznej mierze sankcjonuje stan istniejący, nowa zabudowa wprowadzona jest jedynie plombowo, w ramach uzupełniania zabudowy już istniejącej. Z uwagi na to, że rezerwy terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych oraz luki w zabudowie zapewnią zaspokojenie przewidywanych potrzeb w zakresie zabudowy mieszkaniowej, nie wyznaczono dodatkowych terenów umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej. Strefy wyznaczone w planie ogólnym między innymi odpowiadają ustaleniom zawartym w obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Oprócz powyższych wyznaczono strefy usługowe i gospodarcze, których funkcja została ustalona w dotychczasowym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Przemęt. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego częściowo wpłynie na zmianę dotychczasowego środowiska (w stosunku do stanu obecnego), zainwestowane zostaną tereny rolnicze. Plan ogólny sankcjonuje w znacznym stopniu stan istniejący, nowa zabudowa wprowadzona jest jedynie plombowo, w ramach uzupełniania zabudowy już istniejącej.

W celu ochrony istniejącego potencjału przyrodniczego przed zabudową oraz ograniczeniu urbanizacji na terenach zieleni, wyodrębniono tereny wyłączone z zabudowy – strefa otwarta, w której to w profilu podstawowym wskazano, że są to w szczególności tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny lasu, tereny zieleni naturalnej, tereny wód, tereny komunikacji, tereny infrastruktury technicznej. Funkcją dodatkową dla strefy otwartej stanowią tereny elektrowni słonecznej, tereny elektrowni wodnej, tereny biogazowni, tereny zieleni urządzonej.

W celu zabezpieczenia zwartych kompleksów leśnych oprócz funkcji zawartych w profilu podstawowym wskazano również w profilu dodatkowym dla tych stref wyłącznie teren zieleni urządzonej. Funkcją uzupełniającą dla terenów lasów, zadrzewień, w zamyśle stanowi nieinwazyjna infrastruktura związana z gospodarką leśną czy drogi, dla terenów wód powierzchniowych - kładki, pomosty, infrastruktura związana z gospodarką wodną, która została zapewniona już w profilu podstawowym dla strefy otwartej.

Gmina Przemęt jest zasobna w surowce naturalne, dlatego w planie ogólnym wyznaczono strefy górnictwa – SG. Plan ogólny najczęściej sankcjonuje stan istniejący i pozwala na dalsze prowadzenie eksploatacji złoża oraz prowadzenie i rozwój działalności gospodarczych. Nie można jednak wykluczyć negatywnego wpływu inwestycji na gatunki flory i fauny, może dojść do zwiększenia obszarów zainwestowanych, na którym będzie prowadzona działalność wydobywcza i gospodarcza, kosztem gruntów użytkowanych rolniczo, czyli niejako również przekształconych. Może jednak dojść do utrudnienia w migracji zwierząt. W dokumencie jakim jest plan ogólny organ sporządzający zobowiązany jest umieścić tereny górnictwa i wydobywania. Wyznaczone tereny są usankcjonowaniem stanu istniejącego oraz stanowią kontynuację wydobywania na terenach sąsiadujących z istniejącymi kopalniami. Niemniej jednak tereny te będą przekształcane etapowo oraz w miarę potrzeb. Do czasu zajęcia gruntu pod eksploatację pozostanie on w dotychczasowym użytkowaniu. Po zakończeniu eksploatacji nakład zgromadzony na zwalówiskach tymczasowych zostanie zagospodarowany w całości do rekultywacji terenu poeksploatacyjnego.

Celem zapobiegania i ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko oraz bezpiecznej i mało uciążliwej eksploatacji zaleca się, m.in. aby prace ziemne związane z przygotowaniem terenu pod eksploatację rozpocząć poza okresem lęgowym ptaków oraz kluczowym okresem rozrodu gatunków dziko występujących zwierząt, w trakcie trwania eksploatacji prowadzić systematyczną kontrolę skarp i wyrobiska pod kątem obecności zwierząt celem wyeliminowania zagrożenia niszczenia gatunków zwierząt i ich siedlisk rozrodu oraz podejmować czynności związane z przeniesieniem uwięzionych osobników do miejsc ich bezpiecznego bytowania poza obszar

prowadzonej inwestycji. Nadkład wykorzystać jako naturalne ekrany akustyczne oraz docelowo do rekultywacji wyrobisk. Teren wysypiska zabezpieczyć przed możliwością niekontrolowanego składowania śmieci i wylewania nieczystości płynnych, podczas realizacji inwestycji używać wyłącznie sprawnego sprzętu i monitorować ewentualne wycieki substancji ropopochodnych, które mogą powstać w wyniku awarii, w celu neutralizacji ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych należy na bieżąco usuwać je z wykorzystaniem sorbentów, wszelkie zabiegi związane z konserwacją maszyn i uzupełnianiem paliwa wykonywać w miejscach do tego przystosowanych, na uszczelnionym podłożu, poza terenem wyrobiska. Eksploatację należy prowadzić bez odpompowywania wody z wyrobiska. Eksploatację kopalni (prace wydobywcze i transport kruszywa) prowadzić wyłącznie w porze dziennej. Zaznaczyć należy ze szczegółowe wytyczne określone zostaną w procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

Projekt planu ogólnego umożliwi realizację instalacji odnawialnych źródeł energii w strefach: usługowej, produkcji rolniczej oraz otwartej. Realizacja inwestycji elektrowni fotowoltaicznych zmieni zagospodarowanie i przeznaczenie, terenów rolniczych, a co za tym idzie zniszczone zostaną siedliska i ostoje roślin oraz zwierząt. Niemniej jednak rośliny i zwierzęta występujące na gruntach pól uprawnych należą do pospolitych gatunków licznie występujących w Polsce. Z kolei na terenach objętych formami ochrony ewentualna szczegółowa lokalizacja odnawialnych źródeł energii będzie uzgodniona z właściwymi Organami ochrony środowiska. Pola uprawne, sprzyjają występowaniu ograniczonej ilości gatunków, gdyż oferują ograniczoną bazę pokarmową. Tereny rolne w większości tracą na atrakcyjności. Negatywnym oddziaływaniem związanym z panelami fotowoltaicznymi mogą być refleksy świetlne oślepiające ptactwo. Ponadto ptaki związane ze środowiskiem wodnym mogą mylić błyszczące powierzchnie z lustrem wody. W związku z tym powierzchnie paneli pokrywa się warstwą antyrefleksyjną. Nie można jednakże wykluczyć potencjalnych negatywnych oddziaływań takich jak niepokoje optyczne. Wpływ na ptaki może mieć charakter pośredni i bezpośredni. Wpływ pośredni może się przejawiać między innymi poprzez bezpośrednią utratę siedlisk naturalnych, fragmentację siedlisk i/lub ich modyfikację, zaburzenia związane ze straszeniem przebywających tam gatunków ptaków, głównie poprzez prace przy budowie paneli solarnych i utrzymaniu jego późniejszej działalności. Dodatkowo panele o znacznych powierzchniach mogą powodować odstraszenie ptaków. Wpływ bezpośredni to przede wszystkim to odstraszenie i oślepienie ptaków poprzez odbijane refleksy świetlne. Nie można wykluczyć, że nawet kilkusekundowe oślepienie może spowodować trudności w rozpoznaniu i ominięciu przeszkody. Jednakże w chwili obecnej nie ma dowodów na ryzyko śmiertelności dla ptaków związanych z panelami fotowoltaicznymi („Wpływ elektrowni słonecznych na środowisko przyrodnicze” - prof. dra hab. Piotr Tryjanowski, „Czysta Energia” – nr 1/2013).

Istotnym zagrożeniem jest natomiast zmniejszenie przestrzeni, która może być przez nie wykorzystywana. Wyżej wymienione negatywne oddziaływanie dotyczyć będzie przede wszystkim ptaków krajobrazu rolniczego, tj. głównie ptaków pospolitych. Lokalizacja elektrowni fotowoltaicznych nie wpłynie również negatywnie na populację gatunków ptaków leśnych, czy wodno-błotnych, gdyż tereny umożliwiającego budowę farm fotowoltaicznych. Na samym terenie przeznaczonym pod urządzenia fotowoltaiczne również pozostawiony będzie znaczny odsetek podłoża biologicznie czynnego, nawet pod konstrukcjami wsporczymi dla paneli fotowoltaicznych, jednak z pewnością będzie to podłoże zmienione, zacienione. Również ogrodzenie działek będzie stanowiło barierę migracyjną dla większych zwierząt.

Szczegółowe analizy wpływu na faunę i florę obszarów przeznaczonych pod instalacje fotowoltaiczne zostaną przedstawione na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko konkretnych inwestycji. Zaleca się jednak aby panele fotowoltaiczne instalować w oddaleniu od rowów melioracyjnych, tj. min. 1,5 – 4,0m, aby umożliwić prace konserwacyjne, stosować powierzchnie antyrefleksyjne, montować panele na wysokości umożliwiającej bytowania mniejszych gatunków przy gruncie, również ogrodzenie terenów inwestycji zależy wykonywać z materiałów ażurowych, bez podmurówki. Zaleca się aby przestrzeń pomiędzy panelami pozostawić jako biologicznie czynną, nie obsadzać jej gatunkami roślin obcego pochodzenia, natomiast koszenie roślinności wykonywać poza okresem lęgowym ptaków i poza okresem migracji płazów. Analizując podobne inwestycje, nie stwierdza się istotnego zagrożenia dla świata zwierzęcego. Jednocześnie mając na uwadze holistyczny kształt i skalę opracowywanego dokumentu, oddziaływanie na faunę i florę na wyznaczonych terenach będzie znikome.

W planie ogólnym uwzględniono również przebieg drogi wojewódzkiej nr 305 i 316 oraz linii kolejowej. W dbałości zarówno o życie zwierząt, jak i ludzi, przy budowie dróg stawiane są wysokie wymagania nie tylko pod kątem jakości elementów drogowych, ale również urządzeń ochrony środowiska minimalizujących negatywny wpływ inwestycji na faunę. Przy realizacji inwestycji drogowych należy zapewnić chociażby odpowiednią ilość, jakość i usytuowanie przejść dla zwierząt, które pełnią funkcję łącznika pomiędzy dwoma płacami środowiska, umożliwiając swobodną migrację i stabilne, niezakłócone funkcjonowanie populacji.

Z kolei plan ogólny umożliwia zwiększenie udziału terenów zabudowy i otwartych, zainwestowanych, co wiąże się z oddziaływaniem na faunę i florę obszaru gminy. Jednakże wprowadzane przeznaczenie ma uzupełnić już istniejące zagospodarowanie w sposób planowy, w dbałości o walory przyrodnicze i krajobrazowe danego terenu, pozostawiając niezbędne połączenia przyrodnicze. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu planu ogólnego są ustalenia określające maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska przyrodniczego związane z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego mogą mieć charakter:

- bezpośredni – wynika bezpośrednio z realizacji oraz funkcjonowania inwestycji,
- pośredni lub wtórny – wynika z wpływu innego bezpośredniego oddziaływania,
- skumulowany – występuje jako suma skutków realizacji różnych rodzajów inwestycji rozpatrywanych łącznie, także sumarycznie z oddziaływaniem istniejących wcześniej przedsięwzięć,
- krótkoterminowy i chwilowy – powstaje najczęściej w związku z bezpośrednim momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- średnioterminowy – wiąże się z czasem realizacji inwestycji, jej rozruchem oraz z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- długoterminowy i stały – efekty widoczne są lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania,
- pozytywny i negatywny.

4. Oddziaływanie na stan higieny atmosfery, klimat lokalny i akustyczny

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, szczególnie biorąc pod uwagę istniejącą sieć komunikacyjną oraz istniejące zagospodarowanie oraz projektowane funkcje, w większości pokrewne z sąsiednimi, nie wpłynę znacząco negatywnie na zmianę warunków klimatu akustycznego. Mimo to każde zwiększenie terenów zabudowy kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych skutkuje przekształcaniem warunków topoklimatycznych, w tym mikroklimatu. Natomiast wszystkie te czynniki mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza.

Niedogodności związane z hałasem powodowanym ruchem na drodze wojewódzkiej mogą dotyczyć jedynie terenów bezpośrednio przyległych do drogi. Co więcej zapisy planu ogólnego nie powinny potęgować uciążliwości hałasu. Tym samym również odnośnie istniejącej linii kolejowej nie przewiduje się większych od aktualnych uciążliwości.

Plan ogólny wprowadza strefy górnictwa, na których prowadzona jest eksploatacja złoża kruszywa naturalnego, co powoduje pewne uciążliwości w zakresie hałasu i stanu powietrza, nie powinno to jednak stanowić znacznego konfliktu ze środowiskiem. Okresowa emisja hałasu pracujących urządzeń powinna być ekranowana przez skarpy wyrobiska. Natomiast zanieczyszczenie powietrza pyłem mineralnym i emisją spalin z urządzeń eksploatujących i środków transportowych będzie miało charakter lokalny i czasowy. Co więcej emisja zapylenia i niewielkie zanieczyszczenia związane z emisją spalin z urządzeń eksploatujących muszą mieścić się w granicy dopuszczalnych norm, co powinno być regularnie monitorowane. Zaleca się przy tym aby eksploatację kopalni (prace wydobywcze i transport kruszywa) prowadzić wyłącznie w porze dziennej, przy jednoczesnej pracy jak najmniejszej ilości sprzętu.

Ponadto w rozumieniu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. 2024 poz. 317) obszar uciążliwości związanej z występowaniem elektrowni wiatrowych wynosi 700m. Na terenie gminy znajdują się farmy wiatrowe w rejonie miejscowości Poświętno i Popowo Stare. W rejonie tym zlokalizowano łącznie 3 turbiny wiatrowe. Z czego 2 znajdują się na terenie gminy Przemęt, natomiast 1 turbina znajduje się na terenie gminy sąsiedniej, a jej strefa wyłączenia przekracza granicę gminy Przemęt, co częściowo wyklucza wschodnią część gminy z nowej zabudowy mieszkaniowej.

Celem poprawy higieny powietrza, zważając na „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” – SPA2020), z zapisów planu ogólnego nie wynika wprost, że należy ograniczyć emisję zanieczyszczeń. Należy wskazać, że elementy te zostaną uszczegółowione na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy. Przy wyznaczaniu tych ustaleń należy uwzględnić, aby zarówno do celów grzewczych jak i technologicznych, stosować paliwa charakteryzujące się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi. Przy czym, szczególnie w przypadku indywidualnych systemów grzewczych, stosować wysokosprawne urządzenia. Zalecany jest rozwój sieci gazowych. Dla celów grzewczych zalecane jest wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Przykładem mogą być pompy ciepła zasilane indywidualnymi instalacjami fotowoltaicznymi czy ogrzewanie wody za pomocą kolektorów słonecznych. Odnawialne źródła energii, pozwolą ograniczyć potencjalne oddziaływania na środowisko oraz zużycie wyczerpywalnych surowców, które ponadto charakteryzują się emisją większych ilości spalin. Projekt planu ogólnego umożliwi realizację instalacji odnawialnych źródeł energii w strefach: usługowej, produkcji rolniczej oraz otwartej, co umożliwi pozyskiwanie energii elektrycznej z alternatywnych źródeł.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, szczególnie biorąc pod uwagę wyznaczone strefy planistycznie nie powinna znacząco wpłynąć na zmianę warunków klimatu akustycznego. Jednak należy uwzględnić, że każde zainwestowanie terenów kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych, przyczynia się do przekształcenia warunków topoklimatycznych, co pośrednio wpływa na zmianę jakości powietrza. W zasięgu kilku: stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową, stref produkcji rolniczej oraz stref otwartych dopuszczono realizację terenów biogazowni. Natomiast wyznaczone strefy gospodarcze w znacznej części pokrywają się z istniejącą lokalizacją zakładów produkcyjno-usługowych. Oprócz powyższych wyznaczono strefy usługowe i gospodarcze, których funkcja została ustalona w dotychczasowym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Przemęt. Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego częściowo wpłynie na zmianę dotychczasowego środowiska (w stosunku do stanu obecnego), ponieważ zainwestowane zostaną tereny rolnicze.

Oddziaływanie na środowisko związane z funkcją terenu, nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów, hałasu oraz pól elektromagnetycznych, określonych w przepisach odrębnych, poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Projektowane i istniejące zainwestowanie sankcjonowane zapisami analizowanego projektu planu ogólnego powinno wszelkie oddziaływanie ograniczać do terenów, na których dana inwestycja jest lub będzie realizowana lub będzie mieć niewielki wpływ lokalnie.

5. Oddziaływanie na krajobraz

Podjęcie się oceny krajobrazu należy brać pod uwagę rozbieżność wyników oceniających. Związane jest to z różnie pojmowaną estetyką krajobrazu. Wszystkie metody sklasyfikowania danego pejzażu są integralne z subiektywną oceną. Ze względu na stopień przekształcenia krajobrazu przez ingerencję człowieka można wyróżnić podstawowe rodzaje krajobrazów:

- pierwotny, ukształtowany bez ingerencji człowieka;
- naturalny, zbudowany przez człowieka z wykorzystaniem elementów przyrodniczych; kulturowy, istniejący dzięki człowiekowi, ale o właściwych stosunkach przyrodniczych (miejski, parkowy);
- zdegradowany, gdy zostały zachwiane wartości przyrodnicze i estetyczne – przewaga przemysłu, krajobraz wymagający rewitalizacji;

- zdewastowany, pozbawiony całkowicie lub w dużym stopniu elementów przyrodniczych, duża dysharmonia estetyczna (Szczęsny 1982).

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się krajobrazem typowo wiejskim, z wykształconym ośrodkiem dominującym – miejscowością Przemęt. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy wynika z uwarunkowań geograficzno-przyrodniczych i historycznego rozwoju osadnictwa.

Zapisy planu ogólnego poprzez wprowadzenie nowych terenów zainwestowanych, dopuszczają zmianę krajobrazu poprzez okresowe ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych, zmiany krajobrazu naturalnego, szczególnie otwartego - terenów rolniczych, na tereny zabudowane. Na obszarach intensywniejszych przekształceń i zainwestowania nastąpi miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej. Zgodnie z ustaleniami dopuszcza się budowę elektrowni fotowoltaicznych, które na tle terenów rolniczych mają istotny wpływ na odbiór krajobrazu. W projekcie planu ogólnego dopuszcza się realizację systemów fotowoltaicznych w ramach stref: usługowej, produkcji rolniczej oraz otwartej. Ewentualne farmy fotowoltaiczne, szczególnie te o znacznych powierzchniach wpłynąć mogą na zmianę odbioru krajobrazu. Oddźwięk w obiorze krajobrazu będą miały również istniejący przebieg drogi wojewódzkiej nr 305 i 316 oraz linia kolejowa nr 357.

Dla poszanowania krajobrazu, mając jednocześnie na względzie Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzoną we Florencji dnia 20 października 2000 r., Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98), wyznaczono strefy planistyczne na etapie sporządzania planu ogólnego. Na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy zostaną uszczegółowione zasady kształtowania krajobrazu. Należy mieć na uwadze świadome kształtowanie przestrzeni, poprzez ekspozycję atrakcyjnych elementów, takich jak: punkty widokowe, dominanty krajobrazowe, panoramy, wprowadzać komponenty antropogeniczne w sposób harmonizujący ze środowiskiem naturalnym. Istotne jest zahamowanie niekontrolowanego wzrostu ilości obiektów reklamowych poprzez ograniczenie pozwoleń na realizację wolnostojących trwałych nośników reklamowych. Należy dostosować formę architektoniczną nowo powstałych obiektów kubaturowych oraz naziemnych urządzeń infrastruktury technicznej do warunków krajobrazowych, tak by harmonizowały z otoczeniem. Jednocześnie dzięki ograniczeniom w ustalaniu nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową dojdzie do powstrzymania procesy niekontrolowanego rozproszenia terenów zurbanizowanych, zahamować ich rozlewanie się w otwartym krajobrazem wiejskim. Zaleca się zachowanie funkcji terenu istotnych względem walorów krajobrazowych: zieleni urządzonej i izolacyjnej. Natomiast nowe tereny zieleni należy łączyć spójnym systemem zieleni urządzonej i krajobrazowej, w celu poprawy wizerunku gminy. Należy ograniczyć lokalizację inwestycji wymagających znacznych przekształceń topografii terenu.

Podkreślić należy, że projektowane w planie ogólnym funkcje mają odzwierciedlenie w istniejącym zagospodarowaniu, a nowa zabudowa wprowadzana będzie planowo. Wskaźniki urbanistyczne dla każdego terenu dobrano z myślą zrównoważonego rozwoju i dobrego sąsiedztwa, tak by nowe budynki jak najbardziej wkomponowały się w istniejące zagospodarowanie.

Podsumowując, oddziaływanie przedmiotowego projektu planu ogólnego na krajobraz gminy Przemęt będzie występować. Jednakże z uwagi na powiązanie planowanych terenów z otoczeniem i dóbr racjonalnych wskaźników urbanistycznych pozwoli na zachowanie porządku i ładu przestrzennego, przez co oddziaływanie nowych inwestycji na krajobraz nie będzie miało negatywnego wydźwięku.

6. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Gmina Przemęt jest obszarem zasobnym w surowce. Na jej terenie występuje 50 złóż kopalin, wśród których wymienić należy torfy, kruszywa naturalne i piaski kwarcowe. Dodatkowo na terenie gminy Przemęt wyznaczono łącznie 53 obszarów i terenów górniczych.

Dla zapewnienia rozwoju gospodarczego gminy Przemęt i utrzymania dotychczasowej funkcji terenu, zapisy projektu planu ogólnego, uwzględniają strefy górnictwa. Należy uwzględnić, że wydobywanie surowców,

odbywać się ma z poszanowaniem ich otoczenia. Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić zapisy regulujące także rekultywację terenu po zakończonej eksploatacji.

7. Oddziaływanie dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Zakres planu ogólnego obejmuje zasięgiem tereny ochrony konserwatorskiej: zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, obiekty ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków i stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, ujęte w gminnej i wojewódzkiej zabytków.

Wprowadzone strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego odnoszą się do kierunków ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze opracowania. Na etapie sporządzania projektu planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania uwzględniając - zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej.

Ponadto wskaźniki urbanistyczne, obligatoryjne dla stref planistycznych, w zasięgu oddziaływania zabytków, ustalono mając na uwadze poszanowanie obiektów zabytkowych. Należy dążyć do utrzymania historycznych form budynków, czytelnej pierwotnej bryły, tradycyjnych materiałów i wystroju, na terenach historycznych wsi oraz przy obiektach zabytkowych. Jednocześnie wzięto pod uwagę konieczność dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej, w zakresie usytuowania, skali i formy bryły oraz nawiązanie do lokalnej tradycji architektonicznej. Funkcje terenu dopuszczone przez plan ogólny nie mogą powodować uciążliwości oddziałujących na nieruchomości sąsiednie, dzięki czemu zapewniony jest rozwój z poszanowaniem zasad kształtowania ładu przestrzennego i wartości historycznych. Nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania na inne dobra materialne występujące w granicach opracowania.

Szczegółowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków zostaną wskazane na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy.

8. Oddziaływanie na ludzi

W stosunku do oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na ludność (w kontekście oddziaływania na zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia) spodziewane następstwa będą raczej pozytywne. Uruchomienie terenów zabudowy głównie mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, które odpowiadają przeznaczeniu w dotychczasowych dokumentach planistycznych, spowodują zagęszczenie ludności w obrębie tego obszaru, a także zapewni miejsca pracy dla nowych mieszkańców. Należy również podkreślić, że obliczając zapotrzebowanie na nową zabudowę uwzględniono parametr prognozowanej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę – 43,5m², co uwzględnia wzrost tego wskaźnika względem istniejącego i wpływa na potencjalny wzrost komfortu życia mieszkańców.

Dodatkowo, wprowadzenie nowej infrastruktury społecznej, takiej jak usługi publiczne, czy tereny sportu i rekreacji pozwolą na zaspokojenie potrzeb nowych i obecnych mieszkańców. Skutkiem tego może być wzmożony ruch samochodowy, dlatego zaplanować należy odpowiednie połączenia komunikacyjne, być może miejscowe ograniczenia prędkości. W trakcie realizacji inwestycji z pewnością będą występowały czasowe niedogodności dla mieszkańców związane z hałasem, czy zanieczyszczeniem powietrza.

Ustalenia planu ogólnego podjęto mając na uwadze zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego, dając tym samym podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko.

Plan ogólny sankcjonuje istniejące tereny pod eksploatację złóż surowców naturalnych, jednak tereny te zlokalizowane są w znacznych odległościach od miejscowości, a tym samym nie będą uciążliwe dla społeczności lokalnej. Zaleca się wszelkie prace eksploatacyjne kopalni (prace wydobywcze i transport kruszywa) prowadzić wyłącznie w porze dziennej, emitując jak najmniejsze ilości uciążliwości hałasowych. Co więcej zaleca się by rekultywacja, odbywała się szczególnie w kierunku leśnym lub wodnym, co po zakończeniu eksploatacji może przyczynić do wzrostu atrakcyjności terenów wyrobiskowych.

Plan ogólny dopuszcza również realizację instalacji fotowoltaicznych. Jednak z uwagi na ograniczenie możliwego negatywnego oddziaływania farm fotowoltaicznych na siedliska ludzkie w postaci: zmiany warunków oświetlenia terenu (zacienienie), zmiany warunków wodnych (nierównomierne pokrycie opadami powierzchni terenu), refleksy świetlne, ich szczegółowa lokalizacja zostanie wskazana na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Ponadto, plan ogólny wyznacza nowe tereny inwestycyjne, w tym strefy usługowe oraz gospodarcze, niekiedy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. Są to jednak najczęściej obrzeża wsi, tereny produkcyjne wyznaczano jako kontynuacje już istniejących lub utrzymując tereny przeznaczone pod tą funkcję w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Przemęt. Niewykluczone, że na styku tych dwóch funkcji może dochodzić do konfliktów społecznych, dlatego ważne jest w jak największym stopniu rozgraniczenie terenów. Zaleca się aby w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, sytuować zabudowę usługową bądź magazynową, socjalną, która jest mniej uciążliwa niż produkcja. Ważnym elementem są pasy zieleni, wysokie nasadzenia, wygłuszające niedogodności spowodowane hałasem. Niezwykle ważne jest także wyposażenie terenów inwestycyjnych w odpowiednią infrastrukturę techniczną, w tym komunikacyjną. Ograniczeniu emisji pyłów, można uzyskać choćby przez utwardzenie dróg, dojazdów.

Generalnie należy uznać, że wszelkie działania wdrażane na terenie gminy Przemęt, zgodnie z projektem planu ogólnego muszą uwzględniać zapisy odpowiednich przepisów prawa uwzględniających ustalone normy, szczególnie zaś być zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Celem ochrony środowiska i jego zasobów oraz przyrody jest nie tylko zabezpieczenie i zachowanie ich dotychczasowego stanu, ale także jego wzmocnienie, przy równoczesnym rozwoju gminy, co skutkować powinno podniesieniem jakości i warunków życia mieszkańców, a tym samym zwiększeniem atrakcyjności gminy dla nowo osiedlających się osób.

9. Transgraniczne oddziaływanie

Z uwagi na lokalny charakter przedmiotowego dokumentu, nie przewiduje się zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Realizacja zapisów planu ogólnego i jego oddziaływanie będzie się zamykać w granicach nieruchomości, objętych opracowaniem. W związku z tym realizacja zapisów analizowanego projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko.

V. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego Planu Ogólnego

W działaniach tych szczególnie nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, rekultywację gleby oraz wprowadzanie roślinności, która pozwoli na przywrócenie równowagi przyrodniczej na danym terenie.

Ustalenia projektu planu ogólnego zostały poczynione mając na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Wyznaczone strefy planistyczne oraz wskaźniki urbanistyczne ustalono mając na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań akustycznych, również wpływu hałasu na ludzi przebywających na terenach w granicach opracowania projektu planu ogólnego. Analizowany dokument zawiera również ustalenia, których realizacja ma bezpośrednio zapobiegać negatywnym oddziaływaniami na środowisko.

Zapisy planu ogólnego w zakresie zasad adaptacji istniejącej zabudowy, jak i kształtowania nowej, mają na względzie potrzebę harmonijnego i spójnego krajobrazowo kształtowania przestrzeni. W tym celu plan ogólny określa, m.in. maksymalną nadziemną intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy i minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Ustalone strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego zapewniają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejących i projektowanych funkcji.

Ponadto celem ograniczenia negatywnego oddziaływania na komfort życia i zdrowie ludzi zaleca się szczególne zwrócenie uwagi na dobór gatunków roślin - powinien uwzględniać, poza techniczno-ekonomicznymi aspektami, ich szczególne właściwości biologiczne. Preferowane powinny być gatunki wytwarzające znaczne ilości substancji antybiotycznych, tzw. fitoncydów. Można zaliczyć do nich m.in. berberys, bez czarny, brzoza, cis, czeremcha, glóg, jałowiec, sosna, świerk i inne. Ponadto skupiny zieleni powodują jonizację powietrza. Powinno się stosować te gatunki, które wpływają korzystnie na zdrowie człowieka. Są to m.in.: brzoza, lipa, sosna, świerk. Jednocześnie zaleca się szerokie stosowanie żywopłotów wzdłuż tras komunikacyjnych. Żywopłoty charakteryzują się wysokim pochłanianiem substancji szkodliwych z powietrza. Oprócz tego skutecznie osłabiają siłę wiatru powodującego erozję gleby.

Jednocześnie realizacja zapisów planu ogólnego nie spowodują negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze obszarów NATURA 2000.

VI. Metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, nastąpi po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opartych o opracowywany dokument. Jednym z głównych założeń nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wygaszenie obowiązywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i zastąpienie go planem ogólnym. Z uwagi na zawarte w znowelizowanej ustawie terminy graniczne obowiązywania studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 r.

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Zapisy planu ogólnego uwzględniane będą przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania gmina będzie posiadała większy wpływ na delimitację i określanie terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne. Jest to niezbędne rozwiązanie aby zapobiegać niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy.

Stosowne służby, do których należą, m.in. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminnego, zobowiązane są do prowadzenia monitoringu w zakresie ochrony środowiska. Polega to na dorocznej analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu (w szczególności dotyczącego: stanu wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, klimatu akustycznego, gleb) oraz na analizie i ocenie innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji. Następnie, co roku publikowane są odpowiednie opracowania, takie jak np. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce, zawierające szczegółowe wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego.

Z uwagi, że plan ogólny to nowy dokument w strukturze planowania przestrzennego na poziomie lokalnym trudno ocenić częstotliwość przeprowadzenia analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. Obowiązek weryfikacji ustaleń planu ogólnego nastąpi w momencie podjęcia nowych procedur miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gdzie niezbędne będzie stwierdzenie zgodności tych dwóch dokumentów. Zmiana sytuacji gospodarczej, polityki przestrzennej i innych czynników zewnętrznych mogą doprowadzić do konieczności zmiany ustaleń planu ogólnego.

VII. Rozwiązania alternatywne

Przedmiotowy projekt Planu Ogólnego gminy Przemęt, ma na celu przede wszystkim uporządkowanie zabudowy istniejącej oraz wprowadzenie nowej w sposób planowy.

Jednym z głównych założeń nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wygaszenie obowiązywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i zastąpienie go planem ogólnym. Z uwagi na zawarte w znowelizowanej ustawie terminy graniczne obowiązywania studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowają moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 r.

Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Zapisy planu ogólnego uwzględniane będą przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto plan ogólny stanowić będzie podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Nowelizacja przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadziła w art. 61 ust. 1 pkt 1a warunek, że teren położony jest na obszarze uzupełnienia zabudowy. Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania gmina będzie posiadała większy wpływ na delimitację i określanie terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne. Jest to niezbędne rozwiązanie aby zapobiegać niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy.

Jeżeli do końca 2025 r. nie wejdzie w życie plan ogólny gminy, niemożliwe będzie uchwalanie planów miejscowych i wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wyjątkami będą wszczęte i niezakończone procedury uchwalenia planu miejscowego lub jego zmiany, względem których do końca 2025 r. ogłoszono o terminie wyłożenia projektu planu do publicznego wglądu oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiany dotyczące wyłącznie lokalizacji inwestycji celu publicznego lub dotyczące wyłącznie lokalizacji inwestycji w zakresie gospodarowania strategicznymi zasobami naturalnymi kraju w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju lub działalności.

Mając na uwadze powyższe skutkiem nieuchwalenia planu ogólnego gminy do końca 2025 r. będzie brak możliwości podjęcia nowych procedur planistycznych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Doprowadzenie do takiej sytuacji może spowodować zatrzymanie ruchu inwestycyjnego i ograniczenie rozwoju gminy.

Zapisy projektu planu ogólnego uwzględniają kształtowanie środowiska przyrodniczego dążące do ograniczenia negatywnych skutków przyjętych rozwiązań, jednak zaproponowane w projekcie planu ogólnego zagospodarowanie poszczególnych terenów będzie mieć wpływ na obszary z nim sąsiadujące oraz niesie za sobą pewne skutki dla środowiska przyrodniczego.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że projekt planu ogólnego gminy Przemęt jest pierwszym dokumentem tego rodzaju po nowelizacji przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Nieuchwalenie tego dokumentu w terminie przewidzianym w ustawie może doprowadzić do paraliżu inwestycyjnego. Konieczność przeprowadzenia procedury sporządzenia planu ogólnego jest niezbędna w celu uniknięcia zastoju gospodarczego w gminie w 2026 r. Podjęte ustalenia planu ogólnego zostały wprowadzone po analizie wniosków złożonych przez osoby fizyczne oraz instytucje, przyjmując równocześnie rozwiązania optymalne.

Ponadto załedwie na niewielkim obszarze gminy Przemęt obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, co za tym idzie ruch budowlany opiera się głównie o wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Wyznaczenie obszarów uzupełnienia zabudowy pozwoli na usystematyzowane wprowadzanie nowej zabudowy i zwiększy kontrolę nad rozprzestrzenianiem się zabudowy. Jednocześnie większość nowych inwestycji będzie musiała być realizowana w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, co doprowadzi do ograniczenia terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne. Istotną rolę w procesie sporządzania planu ogólnego stanowiły władze gminy, ponieważ dokument ten stanowi odzwierciedlenie polityki przestrzennej samorządu.

W przypadku nie przyjęcia opracowywanego projektu planu ogólnego lub odstępianie od obecnej procedury i kontynuacji polityki przestrzennej na podstawie obowiązującego studium bądź wydawanych decyzji o warunkach zabudowy jest możliwe jedynie do końca 2025 r. W efekcie w 2026 r. mogłoby dojść do zatrzymania rozwoju gospodarczego gminy i zatrzymania ruchu budowlanego na terenie gminy Przemęt.

VII. Streszczenie

Niniejsze opracowanie jest prognozą oddziaływania na środowisko Planu Ogólnego gminy Przemęt. Przemęt, to gmina wiejska położona na zachodzie województwa wielkopolskiego, w powiecie wolsztyńskim, przy granicy z województwem lubuskim. Od strony północnej graniczy z gminami Wolsztyn, Rakoniewice i Wielichowo, od strony zachodniej z gminą Śmigiel, od wschodu z gminą Sława, natomiast od południa z gminami Wijewo oraz Włoszakowice. Przemęt, będący siedzibą władz samorządowych, zlokalizowany jest w odległości ok. 40km od Leszna, 65km od Zielonej Góry i ok. 80km od Poznania. Gmina Przemęt, to gmina wiejska, przez którą przebiega droga wojewódzka nr 305 łącząca takie miejscowości jak Bolewice - Nowy Tomyśl - Wolsztyn - Wschowa - Wroniniec oraz droga wojewódzka nr 316 Sławocin - Kaszczor. Ponadto przez terytorium gminy przebiega trasa linii kolejowej nr 359 relacji Zbąszyń – Leszno.

Zgodnie z uzasadnieniem do uchwały nr 25/2024 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Przemęt konieczność przygotowania niniejszego opracowania wynika również z zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 2023 r. Zgodnie z wprowadzonymi zmianami Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r. W miejsce Studium ustawa wprowadza nowy akt planowania przestrzennego w postaci planu ogólnego. Plan ogólny określi podział gminy na strefy planistyczne oraz wskaże gminne standardy urbanistyczne. Dodatkowo w planie ogólnym można określić obszary uzupełnienia zabudowy oraz ustalić gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej. Plan ogólny gminy uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny będzie stanowił akt prawa miejscowego.

Z uwagi, że teren gminy Przemęt w niewielkim procencie pokryty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co za tym idzie ruch budowlany opiera się głównie o wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Mając na uwadze, że rezerwy terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych oraz luki w zabudowie zapewnią zaspokojenie przewidywanych potrzeb w zakresie zabudowy mieszkaniowej, nie wyznaczono dodatkowych terenów umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej. Strefy wyznaczone w planie ogólnym w znacznym stopniu odpowiadają ustaleniom zawartym w obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Oprócz powyższych wyznaczono strefy usługowe i gospodarcze, których funkcja została ustalona w dotychczasowym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Przemęt. Ponadto z uwagi na niewielkie pokrycie terenów gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy, co pozwoli na usystematyzowane wprowadzanie nowej zabudowy i zwiększy kontrolę nad rozprzestrzenianiem się zabudowy. Jednocześnie większość nowych inwestycji będzie musiała być realizowana w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, co doprowadzi do ograniczenia terenów podlegających rozwojowi, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz względy ekonomiczne.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego częściowo wpłynie na zmianę dotychczasowego środowiska (w stosunku do stanu obecnego), zainwestowane zostaną tereny rolnicze.

Podstawowym celem prognozy opracowywanej równocześnie z projektem planu ogólnego jest identyfikacja i przewidzenie możliwych wpływów na środowisko biogeofizyczne oraz na zdrowie i dobrobyt ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń plan ogólnego oraz współpraca z autorem ustaleń planu ogólnego w celu wyeliminowania niekorzystnych ustaleń, które mogą spowodować negatywne skutki dla środowiska.

Prognoza jest zgodna z wymaganiami zawartymi w ustawie z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1112 ze zm.).

Zagrożenia dla środowiska objętego planem ogólnym, a przede wszystkim dla realizacji jednego z podstawowych ustaleń dokumentu, jakim jest zapewnienie warunków przestrzennych dla realizacji programów

inwestycyjnych mogą wynikać z braku kompleksowości i niepełnej jego realizacji. Jak wykazuje praktyka, najczęstszymi przyczynami braku efektów, lub nawet pogorszenia warunków życia są:

- narastająca dysproporcja między przyrostem substancji budowlanej, a poziomem wyposażenia obszaru, szczególnie w infrastrukturę komunikacyjną i kanalizacyjną,
- dowolna interpretacja ustaleń planu ogólnego w polityce realizacyjnej, prowadząca nieuchronnie do narastania chaosu przestrzennego obszaru,
- brak uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- brak realizacji ustaleń odnoszących się do kształtowania terenów otwartych, w szczególności terenów wód otwartych, dolin, potoków i zieleni ochronnej cieków wodnych,
- dopuszczenie do zaśmiecania terenów otwartych na skutek niekonsekwentnego i niepełnego wdrożenia systemu gospodarki odpadami.

Stąd szczególna rola samorządu lokalnego w konsekwentnej egzekucji możliwości wynikających z uchwalenia planu ogólnego – realizacji planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowią akt prawa miejscowego. Projekt planu ogólnego jest zgodny z aktualnymi przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz zgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi.

Przy realizacji zaleceń planu ogólnego, które będą jednocześnie uwzględniać warunki i zasady zagospodarowania terenu nie powinny wystąpić takie zagrożenia środowiska mające swoje źródła w obszarze opracowania, które prowadziłyby do zagrożenia zdrowia i życia ludzi.